

LIETUVOS RESPUBLIKOS
KULTŪROS MINISTERIJA

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Komunikacijos kampanijos „Naudok legaliai“ efektyvumo tyrimas

2023 m. vasara
Vilnius

Turinys

1. SANTRAUKA.....	3
1.1. Turinio naudojimas	3
1.2. „Legalija“ kampanijos vertinimas	5
2. ĮVADAS.....	7
3. TYRIMO METODIKA	9
4. TURINIO NAUDOJIMAS	11
5. „LEGALIJA“ KAMPANIJOS VERTINIMAS	25
6. PRIEDAI.....	33

1. SANTRAUKA

2021 metų tyrimo duomenimis pagal piratinio turinio vartojimą Lietuva užima 3 vietą tarp visų Europos Sąjungos (ES) šalių. Vidutiniškai interneto vartotojas Lietuvoje prie nelegalaus turinio prisijungia apie 12 kartų per mėnesį, o ES vidurkis siekia tik 5,9 karto. Esant nepatenkinamai intelektinės nuosavybės apsaugai Lietuvos Respublikos Vyriausybė numatė siekti didinanti legalaus turinio prieinamumą ir kurti efektyvią autorių teisių apsaugą skaitmeninėje erdvėje, nes visuomenei vis dar trūksta žinių apie legalaus turinio naudojimo svarbą, įtaką jos ekonomikai ir gerovei. 2023 m. Kultūros ministerija įsigijo komunikacijos kampanijos „Naudok legaliai“ koncepciją ir šios koncepcijos įgyvendinimo paslaugas, kurios tikslas – keisti vartotojų nuostatas ir skatinti legalaus turinio vartojimą, suvokimą, kad Lietuvoje yra sukurtos teisinės, ekonominės sąlygos kūrėjams kurti, jų kuriamas intelektinis turinys yra saugomas, o šiam tikslui pasiekti išskėlė uždavinius skatinti tikslinės auditorijos žinojimą, kaip atskirti legalų turinį nuo nelegalaus, kad intelektualinio turinio piratavimas yra vagystė, kokios kyla pasekmės dėl nelegalaus turinio vartojimo, skatinti legalaus turinio naudojimą tikslinėje auditorijoje bei tikslinės auditorijos žinojimą, kad Lietuvoje saugomos autorių teisės. Šio tyrimo **tikslas** įvertinti komunikacijos kampanijos efektyvumą. Tyrime pasitelkiant kiekybinius ir kokybinius analizės metodus, tiriamas jaunimo (16-29) požiūris, nuostatos (ir jų pokytis) į piratavimą per ir po Komunikacijos kampanijos.

1.1. Turinio naudojimas

MUZIKA – DAŽNIAUSIAI JAUNIMO PASIRENKAMAS TURINYS INTERNETE

Per pastaruosius dvylika mėnesių tyrimo dalyviai nors kartą per savaitę dažniausiai rinkosi klausytis muzikos, žiūrėti vaizdo įrašus bei filmus ir serialus, ir žaisti žaidimus. Tačiau gerokai mažesnė dalis apklaustųjų rinkosi skaityti el. knygas arba el. laikraščius ir (ar) el. žurnalus.

90% – MUZIKA

47% – TELEVIZIJOS LAIDOS IR SPORTO TRANSLIACIJOS

77% – VAIZDO ĮRAŠAI

33% – MOKOMASIS TURINYS

75% – FILMAI / SERIALAI

22% – EL. LAIKRAŠČIAI IR (AR) EL. ŽURNALAI

52% – ŽAIDIMAI

16% – EL. KNYGOS

RENKANTIS KOKĮ TURINĮ NAUDOTI, TYRIMO DALYVIAMS SVARBIAUSIA KAINA, PLATUS PASIRINKIMAS IR KOKYBĖ

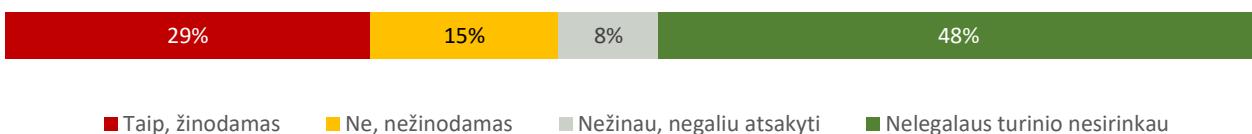
Kalbant apie skaitmeninio turinio pasirinkimą, tyrimo dalyviai išskiria jiems svarbias

savybes: net 74% tyrimo dalyvių teigia, kad svarbiausia, jog turinys būtų pigus arba nemokamas. Nemažiau svarbus nurodomas ir platus turinio pasirinkimas (63%) bei kokybė (47%). Mažiausiai svarbu – galimybė įsigytą turinį perparduoti (2%).

PER PASTARUOSIUS 12 MĖNESIŲ 44% TYRIMO DALYVIŲ RINKOSI NELEGALIUS SKAITMENINIO TURINIO ŠALTINIUS

44% tyrimo dalyvių nurodė, kad per pastaruosius 12 mėnesių rinkosi nelegalų šaltinį, prieigą (interneto svetainę). Tai itin stiprus kritimas lyginant su 2022 m. *Jaunojo internetinio pirato* tyrimo metu fiksuotais 77%. 15% jaunuolių nurodė, kad tuo metu, kai rinkosi naudoti piratinį turinį, nežinojo, kad šaltinis ar prieiga yra nelegalūs. Nuo 9% 2022 m. iki 15% 2023 m. paaugęs rodiklis, rodo vykdomų iniciatyvų veiksmingumą – nelegaliai sąmoningai naudojančių nelegalų turinį mažėja, o nesąmoningai naudojančios yra informuojami apie piratinį turinį.

Jeigu rinkotės nelegalų šaltinį, prieigą (interneto svetainę), ar tai darėte žinodami, kad šis šaltinis platina piratinį, autorių teises pažeidžiantį turinį?

FILMAI IR SERIALAI – DAŽNIAUSIAI NELEGALIAIS ŠALTINIAIS VARTOTI PASIRENKAMAS TURINYS

Muzika yra dažniausiai tyrimo dalyvių pasirenkamas turinys internete (90%) ir net 8 iš 10 tyrimo dalyvių per pastaruosius 12 mėn. klausėsi muzikos legaliai. Labiausiai išsiskyrė filmų ir serialų žiūrėjimas: 23% respondentų dalį turinio vartoja legaliai, dalį nelegaliai, o 13% – šį skaitmeninį turinį žiūri nelegaliai.

	Filmai / Serialai	Muzika	Žaidimai	El. knygos	El. laikraščiai ir (ar) el. žurnalai	Televizijos laidos ir sporto transliacijos	Mokomasis turinys	Vaizdo įrašai
Naudojo nelegaliai	13%	11%	9%	10%	8%	5%	5%	6%
Dalį naudojo legaliai, dalį nelegaliai	23%	8%	11%	8%	6%	10%	5%	9%

PAGRINDINĖ NELEGALIŲ SKAITMENINIO TURINIO ŠALTINIŲ PASIRINKIMO PRIEŽASTIS – KAINA

Analizuojant, kaip tyrimo dalyviai renkasi naudoti turinį legaliai ar nelegaliai, kaip vienas svarbiausių kriterijų yra išskiriama kaina: 54% apklaustųjų renkasi turinį iš nelegalių šaltinių, nes turinys yra nemokamas arba pigesnis. Kainą, kaip nelegalaus turinio pasirinkimo priežastį, dažniausiai įvardija moterys (66%, vyrai – 40%). Taip pat beveik pusė tyrimo dalyvių išskyrė ir tai, kad norimas turinys nelegaliais šaltiniais pasiekiamas, randamas greičiau (49%) ir tai, kad nelegalūs šaltiniai siūlo įvairesnį ir suteikia didesnį turinio pasirinkimą (44%). Kokybinių interviu dalyviai, nelegalaus turinio naudojimą taip pat pateisina finansine priklausomybe nuo tėvų – jei tėvai nesumoka už legalų turinį, ieškoma nelegalių alternatyvų.

ĮPERKAMAS IR PRIEINAMAS LEGALUS TURINYS PASKATINTŲ ATSISAKYTI NELEGALIŲ TURINIO ŠALTINIŲ

Daugiau nei pusė tyrimo dalyvių (65,1%) kaip pagrindinį dalyką, galintį paskatinti atsisakyti nelegalaus turinio naudojimo, išskiria tai, kad turinys iš legalių šaltinių turėtų būtų įperkamas ir lengvai prieinamas. Su šiuo teiginiu dažniau sutiko moterys (66,7%) nei vyrai (61,5%) bei didesnė dalis dirbančių asmenų (77,7%) nei moksleivių (50,8%). Taip pat neigiama patirtis naudojant nelegalius šaltinius (26,9%) galėtų paskatinti rinktis legalius šaltinius ir prieigas ateityje.

1.2. „Legalija“ kampanijos vertinimas

INFORMACIJA APIE „LEGALIJĄ“ KAMPANIJĄ PASIEKĖ 1 IŠ 5 JAUNUOLIŲ

Apie „Legaliją“ girdėję buvo net 22% respondentų, o 7% žinojo daugiau nei vien vardą. Kokybinio interviu dalyviai nurodė apie kampaniją sužinoję iš „Instagram“ socialinio tinklo arba artimųjų.

JAUNIMUI YRA SVARBU, KAD VISUOMENĖ BŪTŲ GERAI SUPAŽINDINTA SU AUTORINIŲ TEISIŲ TEMA

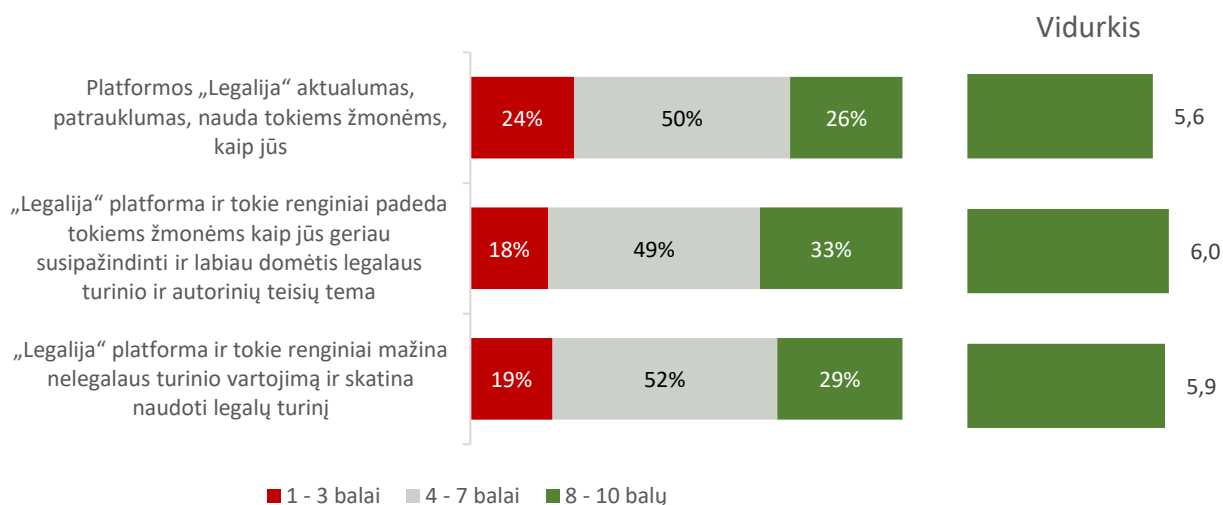

Kiekybinės apklausos dalyviai vertina „Legalija“ kampaniją teigiamai, nes svarbu komunikuoti apie nelegalaus turinio naudojimo žalą ir skatinti legalų turinio naudojimą (13%). Taip pat 7% teigia, kad itin svarbu šviesti jaunimą šia tema, o 6% autorių teisių apsaugos temą laiko aktualia problema. Kokybinių interviu dalyvių teigimu, tokie renginiai yra svarbūs ir reikalingi, nes paskatina iš naujo permąstyti apie nelegalaus turinio naudojimą, pagalvoti apie turinio vagystę iš

turinio kūrėjų perspektyvos.

KAMPANIJA TYRIMO DALYVIŲ MATOMA, KAIP VEIKIAU EVEKTYVI

3 iš 10 tyrimo dalyvių teigia, kad „Legalija“ platforma ir tokie renginiai yra naudingi jaunimui, padeda jį supažindinti ir paskatina labiau domėtis legalaus turinio ir autorių teisių tema bei mažina nelegalaus turinio vartojimą (atitinkamai 26%, 33% ir 29% skyrė nuo 8 iki 10 balų). Vertinimų vidurkis rodo, kad kampanijos įtaka yra vertinama veikiau pozityviai – aktualumui, patrauklumui vidutiniškai skiriami 5,6 balai iš 10, supažindinimui su autorių teisių tema – 6,0 balų, nelegalaus turinio vartojimui – 5,9 balus. Vidutiniškai geriau iniciatyvos poveikį vertino moterys (aktualumui, patrauklumui vidutiniškai moterys skyrė 6,0 balų, o vyrai 5,2, supažindinimą su autorių teisių tema moterys vertino 6,4 o vyrai – 5,4 balais, nelegalaus turinio vartojimui moterys davė 6,2 balus, palyginus su 5,4 balais, skirtais vyru). Kokybinių interviu dalyviai teigė, kad kampanija paskatino juos susimąstyti apie piratinio turinio naudojimo žalą ne tik kūrėjams, bet ir jiems patiems, taip pat suprasti, kaip sunku yra apsaugoti autorių teisių saugomus kūrinius, jei yra daug vagiančiųjų ir mažai saugančiųjų.

2. ĮVADAS

Iš vienos pusės, Lietuva priskiriama prie labiausiai technologijų srityje pažengusių pasaulio šalių, iš kitos – mūsų šalis įtraukta į daugiausiai nelegaliai vartojančių intelektualinį turinį šalių dešimtuką: Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybos (ESINT arba angl. EUIPO) 2021 metų tyrimo duomenimis, pagal piratinio turinio vartojimą Lietuva užima 3 vietą tarp visų Europos Sąjungos (ES) šalių. Vidutiniškai interneto vartotojas Lietuvoje prie nelegalaus turinio prisijungia apie 12 kartų per mėnesį, o ES vidurkis siekia tik 5,9 karto. Remiantis ESINT tyrimais, galima stebėti, kad jau kelerius metus iš eilės išliekame viena labiausiai pirataujančių šalių ES.

Pirataavimo mastas mūsų šalyje – didžiulis, o pasekmės liečia mus visus: kūrėjus, vartotojus, legalaus turinio platintojus bei valstybę. Turinio pirataavimas internete sukuria inovacijoms ir kūrybai itin nepalankią terpę. Esant nepatenkinamai intelektinės nuosavybės apsaugai Lietuva ne tik patiria reputacinius nuostolius kaip valstybė, tačiau iš jos traukiasi inovacijomis grindžiami verslo modeliai, stagnuoja kūrybinių industrijų rinka: mažėja meno atstovų pajamos, kūrybinis potencialas ir motyvacija, turinio kūrėjai patys tampa nepajėgūs toliau kurti be valstybės paramos, todėl didėja ir tiesioginės valstybės biudžeto išlaidos (subsidijoms).

Aštuonioliktoji Lietuvos Respublikos Vyriausybė savo programoje (žr. punktą 84.5. Efektyvi autorinio turinio apsauga skaitmeninėje erdvėje) ir jos nuostatų įgyvendinimo plane (žr. veiksmą 2.7.6. Kelti visuomenės sąmoningumą, skatinant naudoti legalią kūrybinę produkciją ir didinant legalaus turinio prieinamumą) numachiusi dėti pastangas didinant legalaus turinio prieinamumą ir kuriant efektyvią autorių teisių apsaugą skaitmeninėje erdvėje (veiksmo vykdymo pradžia: 2021 m. I ketv. pabaiga 2024 m. II ketv.), nes visuomenei vis dar trūksta žinių apie legalaus turinio naudojimo svarbą, įtaką jos ekonomikai ir gerovei.

Tikėtina, kad dėl koronavirusinės infekcijos (COVID-19) šalyje įvesti paslaugų ir renginių (tarp jų kultūros ir sporto) suvaržymai bei kiti apribojimai dar labiau suaktyvino informacijos ir pramogų paiešką internete, kartu neišvengiamai padidindami riziką, susijusią su nelegalaus turinio vartojimo augimu, nes muzikos ir audiovizualiniai kūriniai (filmai, serialai, TV programos, sporto transliacijos) – vieni labiausiai internete ieškomų ir naudojamų kūrinių.

Kultūros ministerija bendradarbiaudama su „Kurk Lietuvai“ komanda atliko Jaunimo tyrimą dėl intelektinės nuosavybės naudojimo ir (ne)legalaus turinio vartojimo” (http://kurklt.lt/wp-content/uploads/2022/02/Jaunojo-pirato-tyrimas_legalus-turinys.pdf), kuris parodė, kad 9 % respondentų, rinkdamiesi vartoti turinį nelegaliai, nežinojo, kad taip pažeidžia

autorių teises. Tyrimo išvados patvirtina, kad svarbu skleisti žinias apie legalaus turinio naudojimą bei autorių teises skirtingoms visuomenės grupėms.

2023 m. Kultūros ministerija įsigijo komunikacijos kampanijos „Naudok legaliai“ koncepciją ir šios koncepcijos įgyvendinimo paslaugas (toliau – Komunikacijos kampanija), kurios tikslas – keisti vartotojų nuostatas ir skatinti legalaus turinio vartojimą, suvokimą, kad Lietuvoje yra sukurtos teisinės, ekonominės sąlygos kūrėjams kurti, jų kuriamas intelektualinis turinys yra saugomas, o šiam tikslui pasiekti išskėlė uždavinius skatinti tikslinės auditorijos žinojimą, kaip atskirti legalų turinį nuo nelegalaus, kad intelektualinio turinio piratavimas yra vagystė, kokios kyla pasekmės dėl nelegalaus turinio vartojimo, skatinti legalaus turinio naudojimą tikslinėje auditorijoje bei tikslinės auditorijos žinojimą, kad Lietuvoje saugomos autorių teisės.

Šio tyrimo **tikslas** įvertinti komunikacijos kampanijos efektyvumą. Tyrime pasitelkiant kiekybinius ir kokybinius analizės metodus tiriamas jaunimo (16-29) požiūris, nuostatos (ir jų pokytis) į piratavimą per ir po Komunikacijos kampanijos.

3. TYRIMO METODIKA

Tyrimo tikslinė grupė – jaunimas (14-29 m.).

Duomenų rinkimo metodas – apklausa ir pusiau struktūruotas interviu.

Duomenų rinkimo forma – internetinė anketa ir individualūs pokalbiai pagal interviu planą.

Imties dydis

- Apklausoje dalyvavo 213 respondentų.
- Interviu atlikti su 4 „Legalija“ renginio dalyviais.
- Tyrimo populiacija – Lietuvos namų ūkių gyventojai, jauni asmenys (16-29 metų).
- Taikoma patogioji atranka¹.

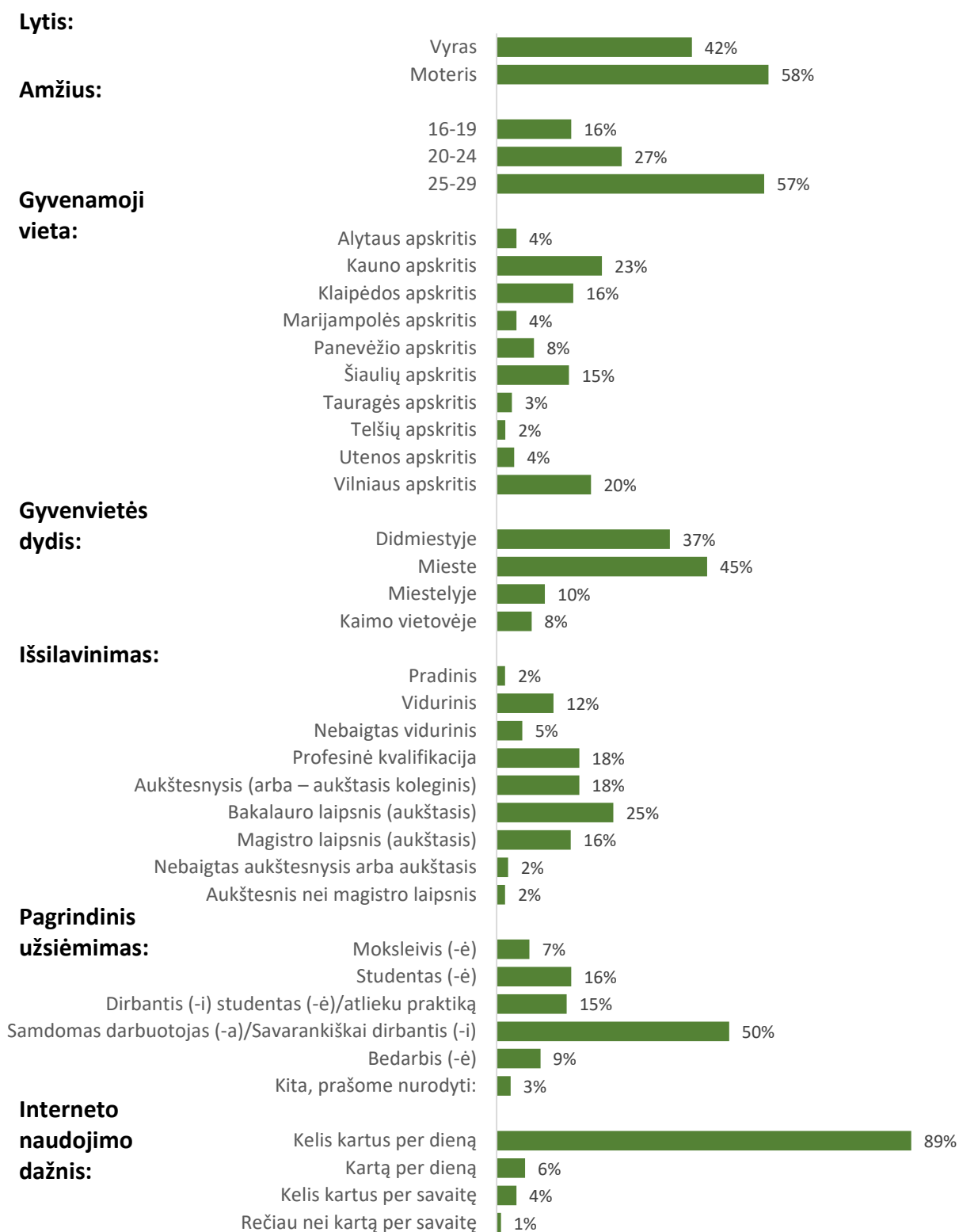
Duomenų rinkimas:

1. Su Lietuvos Respublikos kultūros ministerija suderinta anketa platinama internetinio panelio būdu.
2. „Legalija“ renginio metu dalyviai buvo kviečiami sudalyvauti interviu iškart arba kitu jiems patogiu metu.

---

¹ Patogioji atranka – šiam atrankos tipui imtis (sąrašas) nėra sudaromas.

Kiekybinės apklausos dalyvių charakteristikos (N = 213):

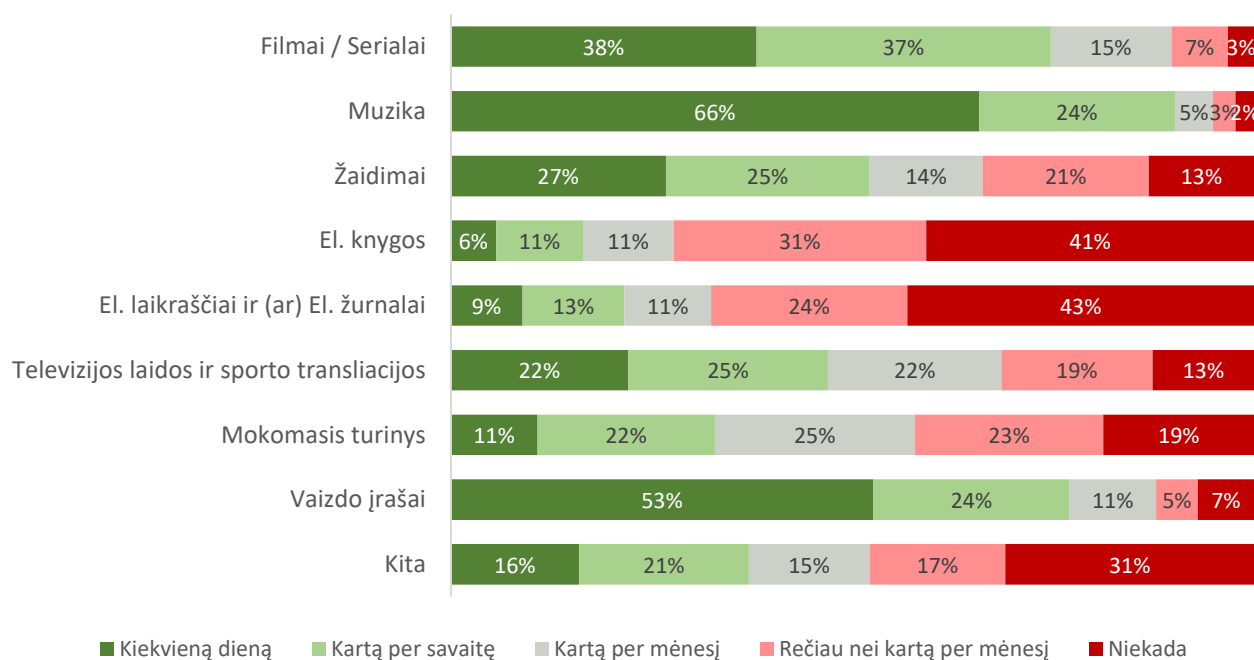

Kokybinių interviu dalyvių lentelė:

	Amžius	Lytis
ID_1	10 m.	Moteris
ID_2	10 m.	Vyras
ID_3	12 m.	Vyras
ID_4	14 m.	Moteris

4. TURINIO NAUDOJIMAS

Dauguma tyrimo dalyvių kasdien klausosi muzikos (66%), taip pat žiūri vaizdo įrašus (53%) (Pav. 4. 1.). Maždaug kas trečias apklaustasis nurodė, kad kasdien žiūri filmus ir serialus (38%). Ketvirtadalis visų tyrimo dalyvių bent kartą per savaitę žaidžia žaidimus (27%) ir žiūri televizijos laidas ir sporto transliacijas (22%). Naudojimas kitu tyrime analizuotu turiniu yra daug retesnis. Didelė dalis apklaustųjų pažymėjo, kad niekada neskaityti internetu el. laikraščių ir (ar) el. žurnalų (43%), taip pat daug apklaustųjų neskaityti el. knygų (41%).

Pav. 4. 1. Kaip dažnai per pastaruosius 12 mėnesių Jūs klausėtės, žiūrėjote, skaitėte, naudojote, atsisiuntėte...toliau nurodytą turinį iš interneto? (N = 213)

Lyginant pagal lytį, daugiau moterų (37%) yra linkusios kasdien žaisti žaidimus negu vyrų (19%) (Lentelė 4. 1. 1.). Taip pat statistiškai reikšmingi skirtumai išryškėjo žiūrint vaizdo įrašus. Didesnė dalis vyrų (8%) nurodė niekada nežiūrintis vaizdo įrašų, lyginant su 1% moterų visiškai nežiūrinčių vaizdo įrašų.

Kitos nepaminėtos elgsenos lyginant tyrimo dalyvius pagal lytį nėra statistiškai reikšmingos.

Lentelė 4. 1. 1. Kaip dažnai per pastaruosius 12 mėnesių Jūs klausėtės, žiūrėjote, skaitėte, naudojote, atsisiuntėte... toliau nurodytą turinį iš interneto?

	Lytis			
	Moteris		Vyras	
	N	%	N	%
Kiekvieną dieną	30 _a	34%	51 _a	41%

Filmai / Serialai	Kartą per savaitę	36 _a	40%	42 _a	34%
	Kartą per mėnesį	16 _a	18%	16 _a	13%
	Rečiau nei kartą per mėnesį	4 _a	4%	11 _a	9%
	Niekada	3 _a	3%	4 _a	3%
Muzika	Kiekvieną dieną	59 _a	66%	81 _a	65%
	Kartą per savaitę	22 _a	25%	30 _a	24%
	Kartą per mėnesį	6 _a	7%	4 _a	3%
	Rečiau nei kartą per mėnesį	1 _a	1%	5 _a	4%
	Niekada	1 _a	1%	4 _a	3%
Žaidimai	Kiekvieną dieną	33_a	37%	24_b	19%
	Kartą per savaitę	24 _a	27%	30 _a	24%
	Kartą per mėnesį	11 _a	12%	19 _a	15%
	Rečiau nei kartą per mėnesį	13 _a	15%	31 _a	25%
	Niekada	8 _a	9%	20 _a	16%
El. knygos	Kiekvieną dieną	5 _a	6%	7 _a	6%
	Kartą per savaitę	13 _a	15%	10 _a	8%
	Kartą per mėnesį	12 _a	13%	12 _a	10%
	Rečiau nei kartą per mėnesį	23 _a	26%	44 _a	35%
	Niekada	36 _a	40%	51 _a	41%
El. laikraščiai ir (ar) el. žurnalai	Kiekvieną dieną	7 _a	8%	12 _a	10%
	Kartą per savaitę	13 _a	15%	14 _a	11%
	Kartą per mėnesį	11 _a	12%	12 _a	10%
	Rečiau nei kartą per mėnesį	20 _a	22%	32 _a	26%
	Niekada	38 _a	43%	54 _a	44%
Televizijos laidos ir sporto transliacijos	Kiekvieną dieną	21 _a	24%	26 _a	21%
	Kartą per savaitę	25 _a	28%	28 _a	23%
	Kartą per mėnesį	18 _a	20%	28 _a	23%
	Rečiau nei kartą per mėnesį	14 _a	16%	26 _a	21%
	Niekada	11 _a	12%	16 _a	13%
Mokomasis turinys	Kiekvieną dieną	12 _a	13%	11 _a	9%
	Kartą per savaitę	19 _a	21%	28 _a	23%
	Kartą per mėnesį	17 _a	19%	36 _a	29%
	Rečiau nei kartą per mėnesį	21 _a	24%	29 _a	23%
	Niekada	20 _a	22%	20 _a	16%
Vaizdo įrašai	Kiekvieną dieną	51 _a	57%	61 _a	49%
	Kartą per savaitę	24 _a	27%	28 _a	23%
	Kartą per mėnesį	8 _a	9%	15 _a	12%
	Rečiau nei kartą per mėnesį	1_a	1%	10_b	8%
	Niekada	5 _a	6%	10 _a	8%
Kita	Kiekvieną dieną	12 _a	13%	22 _a	18%
	Kartą per savaitę	20 _a	22%	25 _a	20%
	Kartą per mėnesį	18 _a	20%	14 _a	11%
	Rečiau nei kartą per mėnesį	9_a	10%	27_b	22%
	Niekada	30 _a	34%	36 _a	29%

Lyginant respondentus pagal amžių, statistiškai reikšmingai daugiau 20-24 metų amžiaus respondentų (39%) žaidžia žaidimus kasdien (lyginant su 26% tarp 16-19 metų amžiaus respondentų ir 21% tarp 25-29 metų amžiaus respondentų) (Lentelė 4. 1. 2.). Taip pat 20-24 metų amžiaus respondentai kasdien žiūri daugiau televizijos laidų ir sporto transliacijų (33%), lyginant su 9% tarp 16-19 ir 20% tarp 25-29 metų amžiaus respondentų.

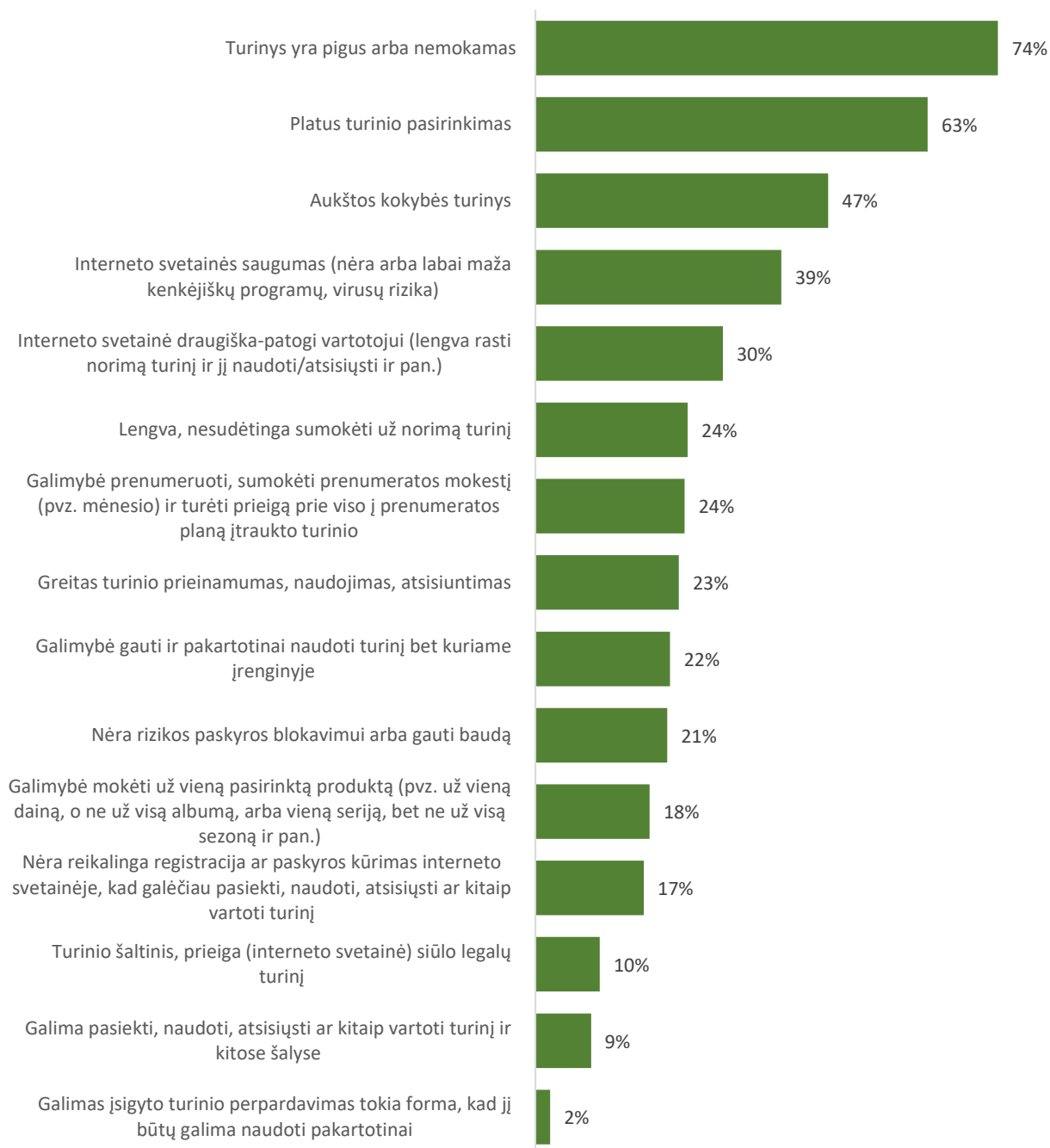
Lentelė 4. 1. 2. Kaip dažnai per pastaruosius 12 mėnesių Jūs klausėtės, žiūrėjote, skaitėte, naudojote, atsisiuntėte... toliau nurodytą turinį iš interneto?

	Amžius					
	16-19		20-24		25-29	
	N	%	N	%	N	%

Filmai / Serialai	Kiekvieną dieną	17 _a	50%	20 _a	35%	44 _a	36%
	Kartą per savaitę	12 _a	35%	18 _a	32%	48 _a	39%
	Kartą per mėnesį	3 _a	9%	14 _a	25%	15 _a	12%
	Rečiau nei kartą per mėnesį	2 _a	6%	5 _a	9%	8 _a	7%
	Niekada	0 ¹	0%	0 ¹	0%	7 _a	6%
Muzika	Kiekvieną dieną	25 _a	74%	40 _a	70%	75 _a	61%
	Kartą per savaitę	9 _a	26%	11 _a	19%	32 _a	26%
	Kartą per mėnesį	0 ¹	0%	5 _a	9%	5 _a	4%
	Rečiau nei kartą per mėnesį	0 ¹	0%	1 _a	2%	5 _a	4%
	Niekada	0 ¹	0%	0 ¹	0%	5 _a	4%
Žaidimai	Kiekvieną dieną	9_{a,b}	26%	22_a	39%	26_b	21%
	Kartą per savaitę	11 _a	32%	17 _a	30%	26 _a	21%
	Kartą per mėnesį	5 _a	15%	8 _a	14%	17 _a	14%
	Rečiau nei kartą per mėnesį	6 _a	18%	7 _a	12%	31 _a	25%
	Niekada	3 _a	9%	3 _a	5%	22 _a	18%
El. knygos	Kiekvieną dieną	2 _a	6%	4 _a	7%	6 _a	5%
	Kartą per savaitę	4 _a	12%	9 _a	16%	10 _a	8%
	Kartą per mėnesį	4 _a	12%	7 _a	12%	13 _a	11%
	Rečiau nei kartą per mėnesį	13 _a	38%	15 _a	26%	39 _a	32%
	Niekada	11 _a	32%	22 _a	39%	54 _a	44%
El. laikraščiai ir (ar) el. žurnalai	Kiekvieną dieną	3 _a	9%	5 _a	9%	11 _a	9%
	Kartą per savaitę	4 _a	12%	8 _a	14%	15 _a	12%
	Kartą per mėnesį	3 _a	9%	6 _a	11%	14 _a	11%
	Rečiau nei kartą per mėnesį	9 _a	26%	8 _a	14%	35 _a	29%
	Niekada	15 _a	44%	30 _a	53%	47 _a	39%
Televizijos laidos ir sporto transliacijos	Kiekvieną dieną	3_a	9%	19_b	33%	25_{a,b}	20%
	Kartą per savaitę	6 _a	18%	15 _a	26%	32 _a	26%
	Kartą per mėnesį	13_a	38%	8_b	14%	25_{a,b}	20%
	Rečiau nei kartą per mėnesį	5 _a	15%	9 _a	16%	26 _a	21%
	Niekada	7 _a	21%	6 _a	11%	14 _a	11%
Mokomasis turinys	Kiekvieną dieną	5 _a	15%	10 _a	18%	8 _a	7%
	Kartą per savaitę	11 _a	32%	17 _a	30%	19 _a	16%
	Kartą per mėnesį	9 _a	26%	11 _a	19%	33 _a	27%
	Rečiau nei kartą per mėnesį	6_{a,b}	18%	7_a	12%	37_b	30%
	Niekada	3 _a	9%	12 _a	21%	25 _a	20%
Vaizdo įrašai	Kiekvieną dieną	14 _a	41%	38 _a	67%	60 _a	49%
	Kartą per savaitę	16_a	47%	10_b	18%	26_b	21%
	Kartą per mėnesį	1 _a	3%	7 _a	12%	15 _a	12%
	Rečiau nei kartą per mėnesį	1 _a	3%	1 _a	2%	9 _a	7%
	Niekada	2 _a	6%	1 _a	2%	12 _a	10%
Kita	Kiekvieną dieną	5 _a	15%	12 _a	21%	17 _a	14%
	Kartą per savaitę	6 _a	18%	14 _a	25%	25 _a	20%
	Kartą per mėnesį	6 _a	18%	11 _a	19%	15 _a	12%
	Rečiau nei kartą per mėnesį	4 _a	12%	10 _a	18%	22 _a	18%
	Niekada	13_{a,b}	38%	10_a	18%	43_b	35%

Renkantis kokį turinį naudoti, tyrimo dalyviams svarbiausia, kad turinys būtų pigus arba nemokamas (74%), taip pat platus turinio pasirinkimas (63%), aukšta kokybė (47%) ir interneto svetainė, jos saugumas (39%) bei patogus naudojimas (30%) (Pav. 4. 2.). Mažiausiai

dėmesio renkantis turinį tyrimo dalyviai skiria galimybei perparduoti įsigytą turinį tokia forma, kad jį būtų galima naudoti pakartotinai (2%). Teikiama svarba tam, kad turinys būtų pigus ar nemokamas, indikuoja tikslinės grupės jautrumą naudojamam turinio kainai, kaip galimą piratavimo priežastį.

Pav. 4. 2. Jeigu norite naudoti, atsisiųsti ar kitaip naudoti turinį iš interneto, pvz., filmus/serialus, muziką, žaidimus, el. knygas, el. laikraščius ar el. žurnalus, televizijos laidas ar sporto transliacijas, mokomąjį turinį, vaizdo įrašus ir kt., kas jums svarbu? Pasirinkite tik 5 teiginius, kurie jums atrodo svarbiausi

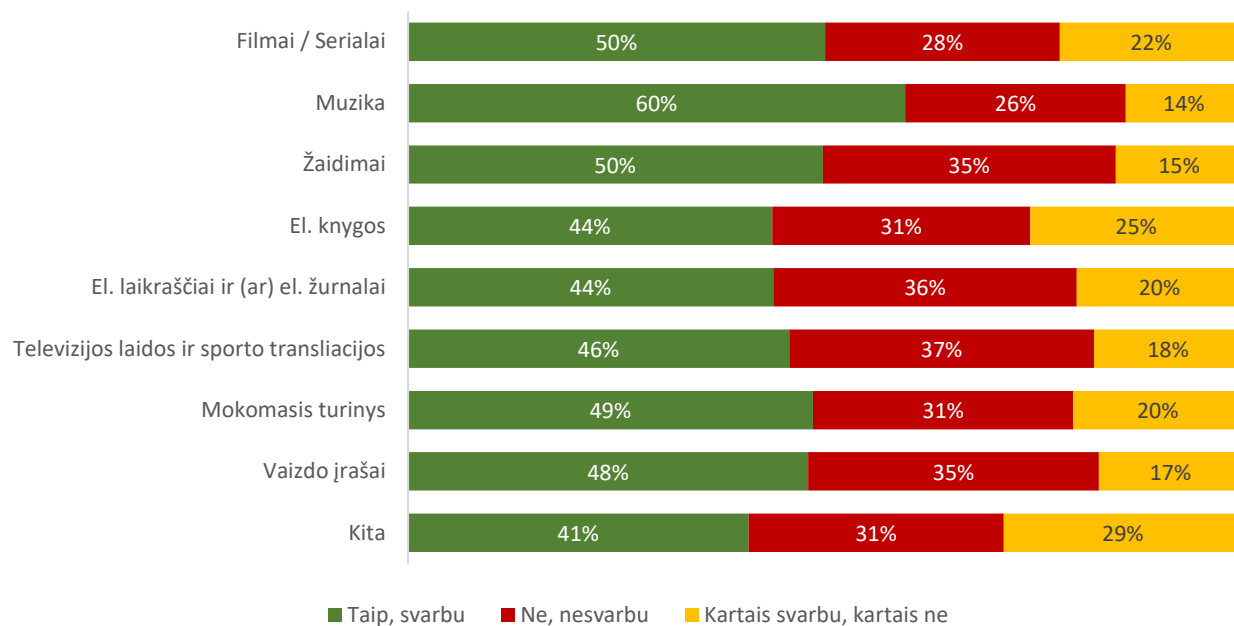
Lyginant pagal lytį, galima pastebėti, kad reikšmingai didesnė dalis vyrų (81%) nurodė, kad jiems svarbu, jog naudojamas turinys būtų pigus arba nemokamas, lyginant su moterimis (64%) (Lentelė 4. 2. 1.). Taip pat statistiškai reikšmingai daugiau vyrų (22%) nurodė, kad jiems svarbu, jog

norint pasiekti turinį (naudoti, atsisiųsti ar kitaip vartoti) nereikėtų registruotis ar susikurti paskyros, palyginus su moterimis (11%).

Lentelė 4. 2. 1. Jeigu norite naudoti, atsisiųsti ar kitaip naudoti turinį iš interneto, pvz., filmus/serialus, muziką, žaidimus, el. knygas, el. laikraščius ar el. žurnalus, televizijos laidas ar sporto transliacijas, mokomąjį turinį, vaizdo įrašus ir kt., kas jums svarbu? Pasirinkite tik 5 teiginius, kurie jums atrodo svarbiausi.

		Lytis			
		Moteris		Vyras	
		N	%	N	%
Kas svarbu siunčiantis, naudojant turinį?	Platus turinio pasirinkimas	58 _a	65%	76 _a	61%
	Turinys yra pigus arba nemokamas	57_a	64%	101_b	81%
	Lengva, nesudėtinga sumokėti už norimą turinį	18 _a	20%	34 _a	27%
	Galimybė mokėti už vieną pasirinktą produktą (pvz. už vieną dainą, o ne už visą albumą, arba vieną seriją, bet ne už visą sezoną ir pan.)	19 _a	21%	20 _a	16%
	Galimybė prenumeruoti, sumokėti prenumeratos mokestį (pvz. mėnesio) ir turėti prieigą prie viso į prenumeratos planą įtraukto turinio	27 _a	30%	24 _a	19%
	Interneto svetainės saugumas (nėra arba labai maža kenkėjiškų programų, virusų rizika)	30 _a	34%	54 _a	44%
	Interneto svetainė draugiška-patogi vartotojui (lengva rasti norimą turinį ir jį naudoti/atsisiųsti ir pan.)	27 _a	30%	37 _a	30%
	Galimybė gauti ir pakartotinai naudoti turinį bet kuriame įrenginyje	23 _a	26%	23 _a	19%
	Nėra rizikos paskyros blokavimui arba gauti baudą	20 _a	22%	25 _a	20%
	Turinio šaltinis, prieiga (internetu svetainė) siūlo legalų turinį	8 _a	9%	14 _a	11%
	Aukštos kokybės turinys	42 _a	47%	58 _a	47%
	Nėra reikalinga registracija ar paskyros kūrimas interneto svetainėje, kad galėčiau pasiekti, naudoti, atsisiųsti ar kitaip vartoti turinį	10_a	11%	27_b	22%
	Galima pasiekti, naudoti, atsisiųsti ar kitaip vartoti turinį ir kitose šalyse	9 _a	10%	10 _a	8%
	Galimas įsigyto turinio perpardavimas tokia forma, kad jį būtų galima naudoti pakartotinai	1 _a	1%	4 _a	3%
	Greitas turinio prieinamumas, naudojimas, atsiuntimas	18 _a	20%	31 _a	25%

Vertindami naudojamų šaltinių legalumo svarbą internete, daugiau nei pusė tyrimo dalyvių išskyrė, kad jiems svarbu klausyti muzikos legaliai (60%) (Pav. 4. 3). Taip pat legalus turinys svarbus žiūrint filmus ar serialus (50%), siunčiantis žaidimus (50%), naudojant mokomąjį turinį (49%) ir žiūrint vaizdo įrašus (48%) (Pav. 5. 1.). Daugiau nei trečdaliui apklaustųjų nėra svarbu ar šaltinis yra legalus, žiūrint televizijos laidas ir sporto transliacijas (37%), skaitant el. laikraščius ir / ar el. žurnalus (36%), žaidžiant žaidimus (35%) ir žiūrint vaizdo įrašus (35%).

Pav. 4. 3. Kai ieškote turinio internete, ar Jums yra svarbu, ar pasirinktas šaltinis, prieiga (internetu svetainė) siūlanti turinį naudojimui, atsisiuntimui ir kt., teikia šį turinį legaliai ar nelegaliai?

Lyginant pagal lytį, didesnei daliai moterų (55%) nei vyrų (39%) svarbu, kad naudojamas mokomasis turinys būtų legalus (Lentelė 4. 3. 1.). Taip pat didesnei daliai vyrų (43%) (lyginant su 29% moterų) nėra svarbu, ar jų žiūrimi vaizdo įrašai pateikiami legaliai.

Lentelė 4. 3. 1. Kai ieškote turinio internete, ar Jums yra svarbu, ar pasirinktas šaltinis, prieiga (internetu svetainė) siūlanti turinį naudojimui, atsisiuntimui ir kt., teikia šį turinį legaliai ar nelegaliai?

		Lytis			
		Vyras		Moteris	
		N	%	N	%
Filmai / Serialai	Taip, svarbu	44 _a	51%	59 _a	49%
	Ne, nesvarbu	25 _a	29%	33 _a	28%
	Kartais svarbu, kartais ne	17 _a	20%	28 _a	23%
Muzika	Taip, svarbu	48 _a	55%	76 _a	63%
	Ne, nesvarbu	27 _a	31%	28 _a	23%
	Kartais svarbu, kartais ne	13 _a	15%	16 _a	13%
Žaidimai	Taip, svarbu	36 _a	44%	56 _a	54%
	Ne, nesvarbu	32 _a	40%	33 _a	32%
	Kartais svarbu, kartais ne	13 _a	16%	15 _a	14%
El. knygos	Taip, svarbu	20 _a	38%	35 _a	48%
	Ne, nesvarbu	17 _a	32%	22 _a	30%
	Kartais svarbu, kartais ne	16 _a	30%	16 _a	22%
El. laikraščiai ir (ar)el. žurnalai	Taip, svarbu	20 _a	39%	33 _a	47%
	Ne, nesvarbu	20 _a	39%	24 _a	34%
	Kartais svarbu, kartais ne	11 _a	22%	13 _a	19%
Televizijos laidos ir sporto transliacijos	Taip, svarbu	33 _a	42%	52 _a	48%
	Ne, nesvarbu	34 _a	44%	34 _a	31%
	Kartais svarbu, kartais ne	11 _a	14%	22 _a	20%
Mokomasis turinys	Taip, svarbu	27_a	39%	57_b	55%
	Ne, nesvarbu	26 _a	38%	28 _a	27%
	Kartais svarbu, kartais ne	16 _a	23%	19 _a	18%
Vaizdo įrašai	Taip, svarbu	37 _a	44%	58 _a	51%
	Ne, nesvarbu	36_a	43%	33_b	29%
	Kartais svarbu, kartais ne	11 _a	13%	23 _a	20%

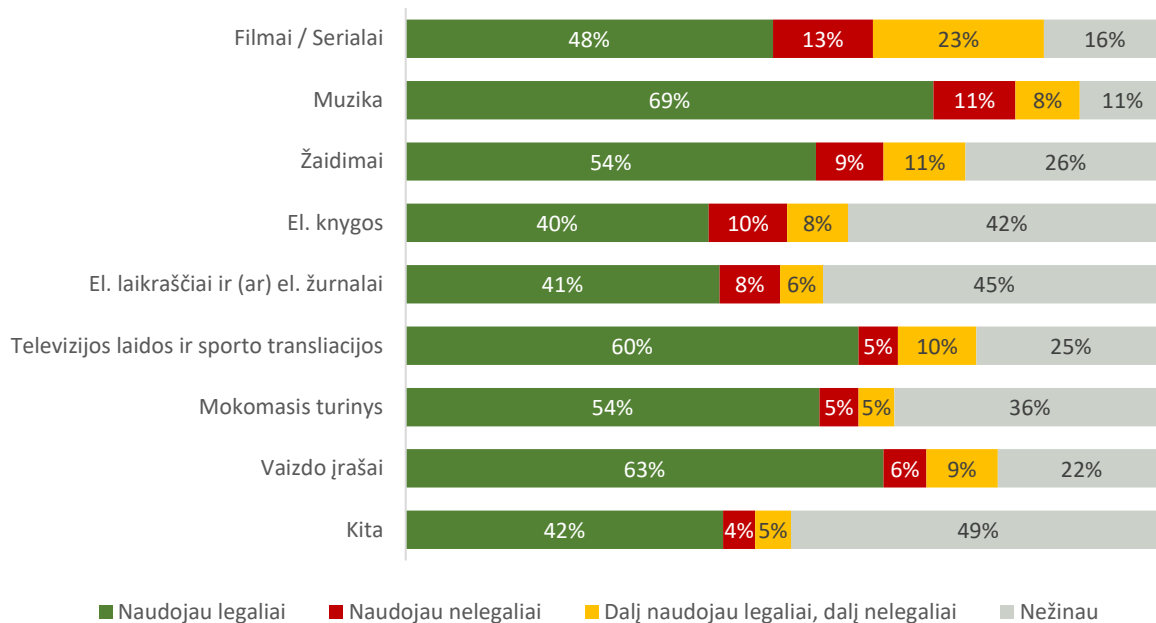
Kita	Taip, svarbu	20 _a	34%	40 _a	45%
	Ne, nesvarbu	25_a	42%	20_b	23%
	Kartais svarbu, kartais ne	14 _a	24%	28 _a	32%

Analizuojant legalaus turinio svarbą respondentams pagal amžių, pastebima, kad kuo jaunesnis asmuo, tuo mažiau svarbu, kad televizijos laidos ir sporto transliacijos būtų žiūrimos legaliai (16-19 metų amžiaus – 59%, 20-24 metų amžiaus -37%, 25-29 metų amžiaus – 31%) (Lentelė 4. 3. 2.).

Lentelė 4. 3. 2. Kai ieškote turinio internete, ar Jums yra svarbu, ar pasirinktas šaltinis, prieiga (internetu svetainė) siūlanti turinį naudojimui, atsisiuntimui ir kt., teikia šį turinį legaliai ar nelegaliai?

		Amžius					
		16-19		20-24		25-29	
		N	%	N	%	N	%
Filmai / Serialai	Taip, svarbu	11 _a	32%	32 _a	56%	60 _a	52%
	Ne, nesvarbu	14 _a	41%	13 _a	23%	31 _a	27%
	Kartais svarbu, kartais ne	9 _a	26%	12 _a	21%	24 _a	21%
Muzika	Taip, svarbu	18 _a	53%	34 _a	60%	72 _a	62%
	Ne, nesvarbu	10 _a	29%	17 _a	30%	28 _a	24%
	Kartais svarbu, kartais ne	6 _a	18%	6 _a	11%	17 _a	15%
Žaidimai	Taip, svarbu	10 _a	32%	28 _a	52%	54 _a	54%
	Ne, nesvarbu	15 _a	48%	22 _a	41%	28 _a	28%
	Kartais svarbu, kartais ne	6 _a	19%	4 _a	7%	18 _a	18%
El. knygos	Taip, svarbu	11 _a	48%	13 _a	37%	31 _a	46%
	Ne, nesvarbu	9 _a	39%	9 _a	26%	21 _a	31%
	Kartais svarbu, kartais ne	3 _a	13%	13 _a	37%	16 _a	24%
El. laikraščiai ir (ar) el. žurnalai	Taip, svarbu	6 _a	32%	13 _a	48%	34 _a	45%
	Ne, nesvarbu	9 _a	47%	11 _a	41%	24 _a	32%
	Kartais svarbu, kartais ne	4 _a	21%	3 _a	11%	17 _a	23%
Televizijos laidos ir sporto transliacijos	Taip, svarbu	7 _a	26%	23 _a	45%	55 _a	51%
	Ne, nesvarbu	16_a	59%	19_{a,b}	37%	33_b	31%
	Kartais svarbu, kartais ne	4 _a	15%	9 _a	18%	20 _a	19%
Mokomasis turinys	Taip, svarbu	11 _a	35%	24 _a	53%	49 _a	51%
	Ne, nesvarbu	10 _a	32%	15 _a	33%	29 _a	30%
	Kartais svarbu, kartais ne	10 _a	32%	6 _a	13%	19 _a	20%
Vaizdo įrašai	Taip, svarbu	12 _a	38%	24 _a	43%	59 _a	54%
	Ne, nesvarbu	13 _a	41%	24 _a	43%	32 _a	29%
	Kartais svarbu, kartais ne	7 _a	22%	8 _a	14%	19 _a	17%
Kita	Taip, svarbu	7 _a	33%	20 _a	43%	33 _a	42%
	Ne, nesvarbu	6 _a	29%	17 _a	36%	22 _a	28%
	Kartais svarbu, kartais ne	8 _a	38%	10 _a	21%	24 _a	30%

Per pastaruosius 12 mėn. maždaug 7 iš 10 tyrimo dalyvių klausėsi muzikos (69%) legaliai (Pav. 4. 4.). Vaizdo įrašus 63% respondentų taip pat žiūrėjo legaliai. Daugiau nei pusė tyrimo dalyvių žiūrėjo televizijos laidas / sporto transliacijas (60%), siuntėsi žaidimus (54%) ir naudojo mokomuoju turiniu (54%) legaliai. Net 23% tyrime dalyvavusių jaunuolių nurodė, kad dalį filmų ir serialų žiūrėjo legaliai, o dalį – ne.

Pav. 4. 4. Kaip per pastaruosius 12 mėn. naudojote, atsisiuntėte arba transliavote, žiūrėjote tiesiogiai (streaming) pateiktą skaitmeninį turinį?

Svarbu paminėti, kad didesnė dalis moterų (65%), per pastaruosius 12 mėnesių žaidė kompiuterinius žaidimus legaliai, lyginant su 38% vyrų. Taip pat mažesnė dalis vyrų yra tikri, kad jų žaisti žaidimai buvo legalūs (32% vyrų pasirinko atsakymą „nežinau“, kalbant apie žaidimus, palyginus su 11% moterų) (Lentelė 4. 4. 1).

Lentelė 4. 4. 1. Kaip per pastaruosius 12 mėn. naudojote, atsisiuntėte arba transliavote, žiūrėjote tiesiogiai (streaming) pateiktą skaitmeninį turinį?

		Lytis			
		Vyras		Moteris	
		N	%	N	%
Filmai / Serialai	Naudojau legaliai	16 _a	47%	28 _a	49%
	Naudojau nelegaliai	3 _a	9%	9 _a	16%
	Dalį naudoju legaliai, dalį nelegaliai	9 _a	26%	12 _a	21%
	Nežinau	6 _a	18%	8 _a	14%
Muzika	Naudojau legaliai	23 _a	68%	43 _a	75%
	Naudojau nelegaliai	3 _a	9%	8 _a	14%
	Dalį naudoju legaliai, dalį nelegaliai	3 _a	9%	3 _a	5%
	Nežinau	5 _a	15%	3 _a	5%
Žaidimai	Naudojau legaliai	13_a	38%	37_b	65%
	Naudojau nelegaliai	3 _a	9%	8 _a	14%
	Dalį naudoju legaliai, dalį nelegaliai	7 _a	21%	6 _a	11%
	Nežinau	11_a	32%	6_b	11%
El. knygos	Naudojau legaliai	10 _a	29%	27 _a	47%
	Naudojau nelegaliai	5 _a	15%	6 _a	11%
	Dalį naudoju legaliai, dalį nelegaliai	2 _a	6%	4 _a	7%
	Nežinau	17 _a	50%	20 _a	35%
El. laikraščiai ir (ar) el. žurnalai	Naudojau legaliai	11 _a	32%	27 _a	47%
	Naudojau nelegaliai	3 _a	9%	6 _a	11%
	Dalį naudoju legaliai, dalį nelegaliai	1 _a	3%	2 _a	4%

	Nežinau	19 _a	56%	22 _a	39%
Televizijos laidos ir sporto transliacijos	Naudojau legaliai	15 _a	44%	32 _a	56%
	Naudojau nelegaliai	4 _a	12%	4 _a	7%
	Dalį naudoju legaliai, dalį nelegaliai	5 _a	15%	5 _a	9%
	Nežinau	10 _a	29%	16 _a	28%
Mokomasis turinys	Naudojau legaliai	16 _a	47%	30 _a	53%
	Naudojau nelegaliai	3 _a	9%	4 _a	7%
	Dalį naudoju legaliai, dalį nelegaliai	2 _a	6%	3 _a	5%
	Nežinau	13 _a	38%	20 _a	35%
Vaizdo įrašai	Naudojau legaliai	18 _a	53%	38 _a	67%
	Naudojau nelegaliai	3 _a	9%	2 _a	4%
	Dalį naudoju legaliai, dalį nelegaliai	3 _a	9%	8 _a	14%
	Nežinau	10 _a	29%	9 _a	16%
Kita	Naudojau legaliai	11 _a	32%	25 _a	44%
	Naudojau nelegaliai	3 _a	9%	3 _a	5%
	Dalį naudoju legaliai, dalį nelegaliai	4 _a	12%	3 _a	5%
	Nežinau	16 _a	47%	26 _a	46%

Legalijų vaizdo žaidimų naudojimas išsiskyrė taip pat ir tarp amžiaus grupių. Daugiausia legaliai žaidimus žaidžia 20-24 amžiaus metų respondentai (65%), palyginus su 53% legaliai žaidžiančių 25-29 ir 38% - 16-19 metų amžiaus respondentų (Lentelė 4. 4. 2.). 20-24 metų amžiaus respondentai taip pat buvo geriau informuoti apie tai, ar jie žaidžia žaidimus legaliai – tik 11% 20-24 metų amžiaus respondentų nurodė nežinantys, ar jie žaidimus žaidžia legaliai, palyginus su 32% 16-19 ir 25-29 metų amžiaus respondentais.

Lentelė 4. 4. 2. Kai ieškote turinio internete, ar Jums yra svarbu, ar pasirinktas šaltinis, prieiga (internetu svetainė) siūlanti turinį naudojimui, atsisiuntimui ir kt., teikia šį turinį legaliai ar nelegaliai?

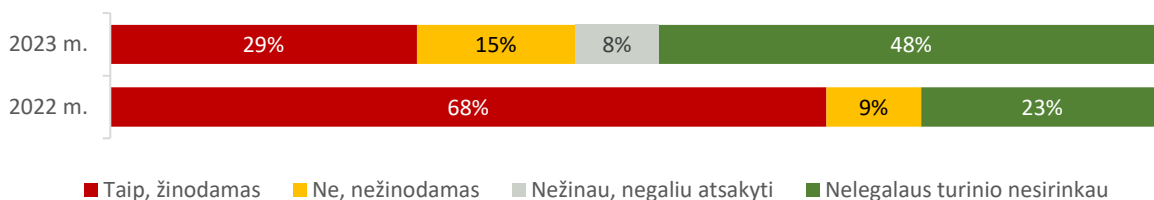
		Amžius					
		16-19		20-24		25-29	
		N	%	N	%	N	%
Filmai / Serialai	Naudojau legaliai	16 _a	47%	28 _a	49%	59 _a	48%
	Naudojau nelegaliai	3 _a	9%	9 _a	16%	16 _a	13%
	Dalį naudoju legaliai, dalį nelegaliai	9 _a	26%	12 _a	21%	27 _a	22%
	Nežinau	6 _a	18%	8 _a	14%	20 _a	16%
Muzika	Naudojau legaliai	23 _a	68%	43 _a	75%	82 _a	67%
	Naudojau nelegaliai	3 _a	9%	8 _a	14%	12 _a	10%
	Dalį naudoju legaliai, dalį nelegaliai	3 _a	9%	3 _a	5%	12 _a	10%
	Nežinau	5 _a	15%	3 _a	5%	16 _a	13%
Žaidimai	Naudojau legaliai	13_a	38%	37_b	65%	65_{a,b}	53%
	Naudojau nelegaliai	3 _a	9%	8 _a	14%	8 _a	7%
	Dalį naudoju legaliai, dalį nelegaliai	7 _a	21%	6 _a	11%	10 _a	8%
	Nežinau	11_a	32%	6_b	11%	39_a	32%
El. knygos	Naudojau legaliai	10 _a	29%	27 _a	47%	48 _a	39%
	Naudojau nelegaliai	5 _a	15%	6 _a	11%	11 _a	9%
	Dalį naudoju legaliai, dalį nelegaliai	2 _a	6%	4 _a	7%	11 _a	9%
	Nežinau	17 _a	50%	20 _a	35%	52 _a	43%
El. laikraščiai ir (ar) el. žurnalai	Naudojau legaliai	11 _a	32%	27 _a	47%	50 _a	41%
	Naudojau nelegaliai	3 _a	9%	6 _a	11%	8 _a	7%

	Dalį naudoju legaliai, dalį nelegaliai	1 _a	3%	2 _a	4%	9 _a	7%
	Nežinau	19 _a	56%	22 _a	39%	55 _a	45%
Televizijos laidos ir sporto transliacijos	Naudoju legaliai	15 _a	44%	32 _a	56%	80 _a	66%
	Naudoju nelegaliai	4 _a	12%	4 _a	7%	3 _a	2%
	Dalį naudoju legaliai, dalį nelegaliai	5 _a	15%	5 _a	9%	12 _a	10%
	Nežinau	10 _a	29%	16 _a	28%	27 _a	22%
Mokomasis turinys	Naudoju legaliai	16 _a	47%	30 _a	53%	70 _a	57%
	Naudoju nelegaliai	3 _a	9%	4 _a	7%	4 _a	3%
	Dalį naudoju legaliai, dalį nelegaliai	2 _a	6%	3 _a	5%	5 _a	4%
	Nežinau	13 _a	38%	20 _a	35%	43 _a	35%
Vaizdo įrašai	Naudoju legaliai	18 _a	53%	38 _a	67%	78 _a	64%
	Naudoju nelegaliai	3 _a	9%	2 _a	4%	7 _a	6%
	Dalį naudoju legaliai, dalį nelegaliai	3 _a	9%	8 _a	14%	9 _a	7%
	Nežinau	10 _a	29%	9 _a	16%	28 _a	23%
Kita	Naudoju legaliai	11 _a	32%	25 _a	44%	53 _a	43%
	Naudoju nelegaliai	3 _a	9%	3 _a	5%	3 _a	2%
	Dalį naudoju legaliai, dalį nelegaliai	4 _a	12%	3 _a	5%	3 _a	2%
	Nežinau	16 _a	47%	26 _a	46%	63 _a	52%

Net 48% tyrimo dalyvių nurodė nenaudoję nelegalaus turinio 2023 m., palyginus su 23% respondentų 2022 m.² (Pav. 4. 5.). Atitinkamai, jaunuolių, nurodžiusių, kad naudojo nelegalų turinį, sumažėjo nuo 77% iki 44%. Dauguma jaunuolių, naudojusių nelegalų turinį, nurodė, jog žinojo, kad naudojamas turinys buvo nelegalus (29% nuo visų respondentų). Tačiau nurodžiusių, kad jie nežinojo, jog naudojamas turinys buvo nelegalus, dalis išaugo – nuo 9% 2022 m. iki 15% 2023 m. Statistiškai reikšmingų skirtumų nelegalaus turinio naudojime pagal sociodemografines charakteristikas nėra.

Kokybinių interviu metu pastebėta, kad jaunimui gali būti sunku atpažinti nelegalų turinį. Kaip pagrindinė indikacija naudojama nuostata, kad legalus turinys yra mokamas, o nelegalus – ne, tačiau klausiant apie legalų nemokamą turinį ar nelegalų mokamą turinį, tyrimo dalyviai patys pripažįsta, kad tokia nuostata yra nevisai teisinga, o jiems trūksta žinių, kaip identifikuoti nelegalų turinį. ID_4 interviu dalyvė nurodė, kad jai padeda suprasti tam tikros reklamos „*apie moteris esančias netoliese arba vyrus, kurių porno industrija nekenčia*“. Tyrimo dalyviai dažnai įvertinti, ar svetainė yra legali, remiasi išankstiniu žinojimu, pasitikėjimu: „*aš tiesiog žinau, kad [svetainės, kurias naudoju] yra legalios*“ (ID_3). Tačiau interviu metu paaiškėjo, kad dalis naudojamo turinio yra pasiekama nelegaliai, todėl nelegalų turinį naudojančių jaunuolių dalis kiekybinėje apklausoje gali būti ir didesnė. Šiuo atveju svarbu atsižvelgti į sąmoningai piratinį turinį naudojusių tyrimo dalyvių dalį, kuri per metus sumažėjo nuo 68% iki 29%.

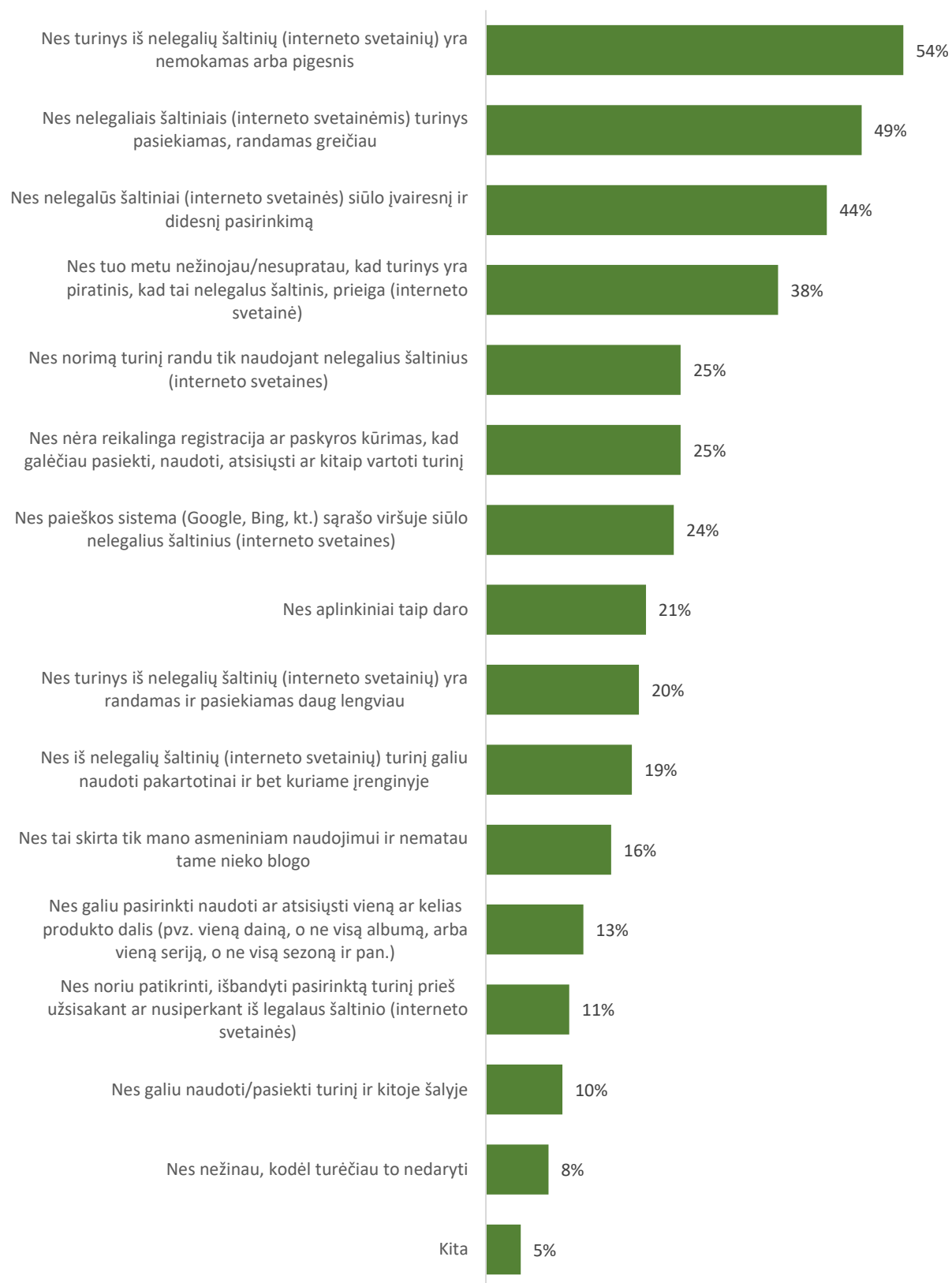
² 2022 m. duomenys paimti iš Lietuvos Jaunojo internetinio pirato portreto identifikavimo tyrimo: (http://kurkl.lt/wp-content/uploads/2022/02/Jaunojo-pirato-tyrimas_legalus-turinys.pdf)

Pav. 4. 5. Jeigu rinkotės nelegalų šaltinį, prieigą (interneto svetainę), ar tai darėte žinodami, kad šis šaltinis platina piratinį, autorių teises pažeidžiantį turinį?

Kaip dažniausias priežastis naudoti nelegalų turinį tyrimo dalyviai nurodė tai, kad nelegalus turinys yra nemokamas arba pigesnis (54%), greičiau pasiekiamas (49%) ir kad nelegalūs šaltiniai siūlo įvairesnį ir didesnį pasirinkimą (44%) (Pav. 4. 6.). Net 38% nelegalų turinį naudojusiu jaunuolių nurodė, kad tuo metu nežinojo, jog turinys ar prieiga yra nelegali.

Kokybinių interviu metu aptariant, kaip tyrimo dalyviai naudoja įvairų turinį, pastebėta, kad mokyklinio amžiaus žmonės itin pabrėžia finansinės priklausomybės nuo tėvų įtaką piratavimui. Nelegalus turinys naudojamas, nes tėvai nesutinka mokėti už tyrimo dalyvio norimą turinį, o jaunuolis pateisina nelegalių turinio svetainių naudojimą atliekamų pinigų trūkumu („[pinigų] gaunu dažniausiai tik pavalgyti mokykloje, todėl negaliu pati susimokėti už visas svetaines“ ID_4). Kalbant apie legaliai turinį talpinančias svetaines, pabrėžiama, kad jose turinio pasirinkimas yra siauresnis nei nelegaliose („nėra tokios svetainės, kurioje visi anime būtų, tarkim Netflix'e nėra net pusės to ką žiūriu. Ir, kiek žinau, niekur nėra“ ID_4). Taip pat pastebima, kad jei tyrimo dalyvis dalį turinio naudoja legaliai, kartais naudojant nelegalų turinį, kaltė nejuočiama arba juočiama mažesnė.

Pav. 4. 6. Jeigu nurodėte, jog per pastaruosius 12 mėn. naudojote nelegalius šaltinius, prieigas (interneto svetaines) skaitmeniniam turiniui pasiekti, kokia buvo to priežastis? Pasirinkite visus tinkamus variantus. (N = 111)

Didesnė dalis moterų (66%) lyginant su vyrais (40%) nurodė, kad naudoja nelegalų turinį, nes jis pigesnis ar nemokamas (Lentelė. 4. 6. 1.). Tačiau daugiau vyrų (18%) renkasi nelegalų turinį dėl geolokacinių apribojimų (lyginant su 3% moterų).

Lentelė 4. 6. 1. Jeigu nurodėte, jog per pastaruosius 12 mėn. naudojote nelegalius šaltinius, prieigas (interneto svetaines) skaitmeniniam turiniui pasiekti, kokia buvo to priežastis? Pasirinkite visus tinkamus variantus.

		Lytis			
		Vyras		Moteris	
		N	%	N	%
Priežastys naudoti nelegalų turinį	Nes tuo metu nežinojau/nesupratau, kad turinys yra piratinis, kad tai nelegalus šaltinis, prieiga (interneto svetainė)	9	34%	25 _a	41%
	Nes aplinkiniai taip daro	13 _a	26%	10 _a	16%
	Nes nelegaliais šaltiniais (interneto svetainėmis) turinys pasiekiamas, randamas greičiau	22 _a	44%	32 _a	52%
	Nes nelegalūs šaltiniai (interneto svetainės) siūlo įvairesnį ir didesnį pasirinkimą	23 _a	46%	26 _a	43%
	Nes paieškos sistema (Google, Bing, kt.) sąrašo viršuje siūlo nelegalius šaltinius (interneto svetaines)	11 _a	22%	16 _a	26%
	Nes turinys iš nelegalių šaltinių (interneto svetainių) yra nemokamas arba pigesnis	20_a	40%	40_b	66%
	Nes iš nelegalių šaltinių (interneto svetainių) turinį galiu naudoti pakartotinai ir bet kuriame įrenginyje	8 _a	16%	13 _a	21%
	Nes turinys iš nelegalių šaltinių (interneto svetainių) yra randamas ir pasiekiamas daug lengviau	11 _a	22%	11 _a	18%
	Nes nežinau, kodėl turėčiau to nedaryti	5 _a	10%	4 _a	7%
	Nes norimą turinį randu tik naudojant nelegalius šaltinius (interneto svetaines)	14 _a	28%	14 _a	23%
	Nes tai skirta tik mano asmeniniam naudojimui ir nematau tame nieko blogo	7 _a	14%	11 _a	18%
	Nes galiu naudoti/pasiekti turinį ir kitoje šalyje	9_a	18%	2_b	3%
	Nes galiu pasirinkti naudoti ar atsisiųsti vieną ar kelias produkto dalis (pvz. vieną dainą, o ne visą albumą, arba vieną seriją, o ne visą sezoną ir pan.)	7 _a	14%	7 _a	11%
	Nes noriu patikrinti, išbandyti pasirinktą turinį prieš užsisakant ar nusiperkant iš legalaus šaltinio (interneto svetainės)	8 _a	16%	4 _a	7%
	Nes nėra reikalinga registracija ar paskyros kūrimas, kad galėčiau pasiekti, naudoti, atsisiųsti ar kitaip vartoti turinį	14 _a	28%	14 _a	23%
	Kita	3 _a	6%	2 _a	3%

16-19 metų amžiaus respondentai naudoję turinį nelegaliai dažniau nei 20-24 metų jaunuoliai, kaip priežastį naudoti turinį nelegaliai nurodė, jog turinys skirtas tik jų asmeniniam naudojimui, todėl tame nieko blogo nemato (atitinkamai 30% ir 3%) (Lentelė. 4. 6. 2.). 19% 25-29 metų amžiaus respondentų naudojusį turinį nelegaliai, nurodė, kad turinys skirtas jų asmeniniam naudojimui, todėl tai nėra blogai.

Lentelė 4. 6. 2. Jeigu nurodėte, jog per pastaruosius 12 mėn. naudojote nelegalius šaltinius, prieigas (interneto svetaines) skaitmeniniam turiniui pasiekti, kokia buvo to priežastis? Pasirinkite visus tinkamus variantus.

		Amžius					
		16-19		20-24		25-29	
		N	%	N	%	N	%
Priežastys naudoti nelegalų turinį.	Nes tuo metu nežinojau/nesupratau, kad turinys yra piratinis, kad tai nelegalus šaltinis, prieiga (interneto svetainė)	6 _a	30%	13 _a	41%	23 _a	39%
	Nes aplinkiniai taip daro	3 _a	15%	10 _a	31%	10 _a	17%
	Nes nelegaliais šaltiniais (interneto svetainėmis) turinys pasiekiamas, randamas greičiau	10 _a	50%	16 _a	50%	28 _a	47%
	Nes nelegalūs šaltiniai (interneto svetainės) siūlo įvairesnį ir didesnį pasirinkimą	10 _a	50%	17 _a	53%	22 _a	37%
	Nes paieškos sistema (Google, Bing, kt.) sąrašo viršuje siūlo nelegalius šaltinius (interneto svetaines)	6 _a	30%	8 _a	25%	13 _a	22%
	Nes turinys iš nelegalių šaltinių (interneto svetainių) yra nemokamas arba pigesnis	12 _a	60%	17 _a	53%	31 _a	53%
	Nes iš nelegalių šaltinių (interneto svetainių) turinį galiu naudoti pakartotinai ir bet kuriame įrenginyje	6 _a	30%	3 _a	9%	12 _a	20%
	Nes turinys iš nelegalių šaltinių (interneto svetainių) yra randamas ir pasiekiamas daug lengviau	3 _a	15%	8 _a	25%	11 _a	19%
	Nes nežinau, kodėl turėčiau to nedaryti	1 _a	5%	4 _a	13%	4 _a	7%
	Nes norimą turinį randu tik naudojant nelegalius šaltinius (interneto svetaines)	4 _a	20%	6 _a	19%	18 _a	31%
	Nes tai skirta tik mano asmeniniam naudojimui ir nematau tame nieko blogo	6_a	30%	1_b	3%	11_{a,b}	19%
	Nes galiu naudoti/pasiekti turinį ir kitoje šalyje	2 _a	10%	5 _a	16%	4 _a	7%
	Nes galiu pasirinkti naudoti ar atsisiųsti vieną ar kelias produkto dalis (pvz. vieną dainą, o ne visą albumą, arba vieną seriją, o ne visą sezoną ir pan.)	1 _a	5%	3 _a	9%	10 _a	17%
	Nes noriu patikrinti, išbandyti pasirinktą turinį prieš užsisakant ar nusiperkant iš legalaus šaltinio (interneto svetainės)	4 _a	20%	2 _a	6%	6 _a	10%
	Nes nėra reikalinga registracija ar paskyros kūrimas, kad galėčiau pasiekti, naudoti, atsisiųsti ar kitaip vartoti turinį	6 _a	30%	9 _a	28%	13 _a	22%
	Kita	0 ¹	0%	2 _a	6%	3 _a	5%

5. „LEGALIJA“ KAMPANIJOS VERTINIMAS

Kultūros ministerija kartu su partneriais siekdama supažindinti jaunas žmones su legalaus turinio ir autorių teisių tema kampanijos „Naudok legaliai“ tęsiniai sukūrė platformą „Legalija“³, kuri naujomis formomis siekia mažinti distanciją tarp garsių šalies kūrėjų ir turinį naudojančių jaunų žmonių, jų gerbėjų.

Kampanijos metu moksleiviai ir studentai buvo kviečiami „Roblox“ platformoje žaisti kompiuterinį žaidimą „Legalija“ ir jame susitikti su Lietuvos kūrėjais – grupės „Jauti“ ir „8 Kambarys“ nariais, atlikėjomis Nombeko Auguste ir Beatrich, turinio kūrėja Goda Problema. Lietuvos jaunimo mėgstamo vlogerio Gusto parengta edukacinių vaizdo įrašų serija leido detaliau sužinoti apie autorių ir atlikėjų teises, jų apsaugą, išgirsti patarimus, kaip užsidirbti iš kuriamo turinio. Grupė „Jauti“ specialiai šiai kampanijai sukūrė dainą ir vaizdo klipą.

Jaunųjų piratų ir kūrėjų susitikimo vieta tapo specialiai tam sukurtas kompiuterinis žaidimas „Legalija“ o birželio 9–11 dienomis, Vilniuje, „GG Arenoje“, vyko žaidimo čempionatas. Tokia forma pasirinkta ir dėl to, kad tai vienas populiariausių jaunosios kartos laiko praleidimo būdų.

Bendras kampanijos žinomumas apklausos duomenimis siekia net 22% 16-29 metų amžiaus grupėje (Pav. 5. 1.). Gerai susipažinę su platforma buvo net 7% apklaustųjų. Statistiškai reikšmingų skirtumų kampanijos žinomume pagal sociodemografines charakteristikas nėra.

Kokybinės tyrimo dalies dalyviai daugiausia sužinojo apie kampaniją internetu. Trys iš keturių interviu dalyvavusių čempionato dalyvių sužinojo apie „Legaliją“ kampaniją iš socialinių tinklų („Instagram“), o ID_1 apie renginį papasakojo mama.

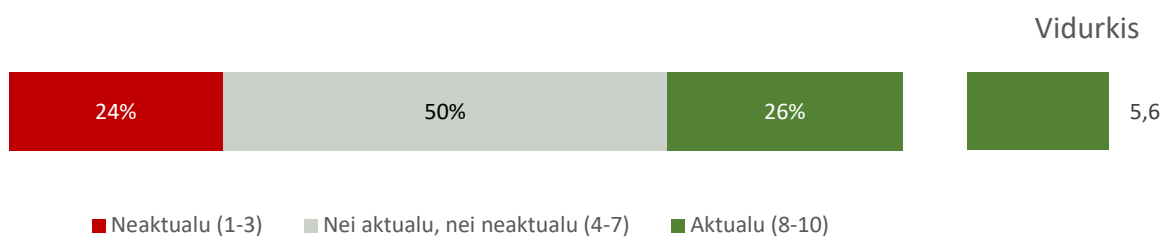
Pav. 5. 1. Ar girdėjote apie platformą „Legalija“ (<https://legalija.lt>)?

Visus tyrimo dalyvius supažindinus su kampanijos konceptu, buvo prašoma įvertinti,

³ Vaizdo įrašai ir kitos kampanijos naujienos pasiekiamos iniciatyvos platformoje <https://legalija.lt>

kiek kampanija yra aktuali tokiems žmonėms kaip jie. Aktualumas apklausoje dalyvavusių jaunuolių vertintas vidutiniškai 5,6 balo iš dešimties (Pav. 5. 2.). Pusė (50%) tyrimo dalyvių vertina kampaniją neutraliai – aktualumui skiria 4-7 balus, o po ketvirtadalį respondentų skiria aukščiausius (26% – 8-10) ir žemiausius (24% – 1-3) balus.

Kokybinių interviu dalyviai klausiami, kam skirta tokia kampanija, teigė, kad ji tinka visiems arba besimokantiems mokykloje ir studijuojantiems jaunuoliams. Tai galima interpretuoti, kaip kampanijos tinkamumą tyrimo dalyviams – 10-14 metų vaikams.

Pav. 5. 2. Įvertinkite nuo 1 iki 10, platformos „Legalija“ aktualumą, patrauklumą, naudą tokiems žmonėms, kaip jūs, kai 1 – visai neaktualu, nepatrauklu, nenaudinga, o 10 – labai aktualu, patrauklu, naudinga.

Lyginant kampanijos aktualumą pagal lytį, Moterys vidutiniškai statistiškai reikšmingai geriau vertina kampanijos aktualumą (6,0 balų iš 10, palyginus su 5,2 balų vidurkiu tarp vyrų) (Žr. Lentelė 5. 2. 1.).

Lentelė 5. 2. 1. Įvertinkite nuo 1 iki 10, platformos „Legalija“ aktualumą, patrauklumą, naudą tokiems žmonėms, kaip jūs, kai 1 – visai neaktualu, nepatrauklu, nenaudinga, o 10 – labai aktualu, patrauklu, naudinga.

		Lytis			
		Vyras		Moteris	
		N	%	N	%
platformos „Legalija“ aktualumą, patrauklumą, naudą tokiems žmonėms, kaip jūs, vertinimas	Neaktualu (1-3)	26 _a	29%	25 _a	20%
	Nei aktualu, nei neaktualu (4-7)	43 _a	48%	63 _a	51%
	Aktualu (8-10)	20 _a	22%	36 _a	29%
Vidurkis		5,2_a		6,0_b	

Lyginant kampanijos aktualumą pagal gyvenamosios vietos dydį, miestų gyventojai mato kampaniją, kaip statistiškai reikšmingai aktualesnę, palyginus miestelių gyventojais (atitinkamai 6,1 ir 4,2 balai iš 10) (Žr. Lentelė 5. 2. 2.). Statistiškai reikšmingų kampanijos aktualumo vertinimo skirtumų tarp skirtingo amžiaus, išsilavinimo ar veiklos grupių nėra.

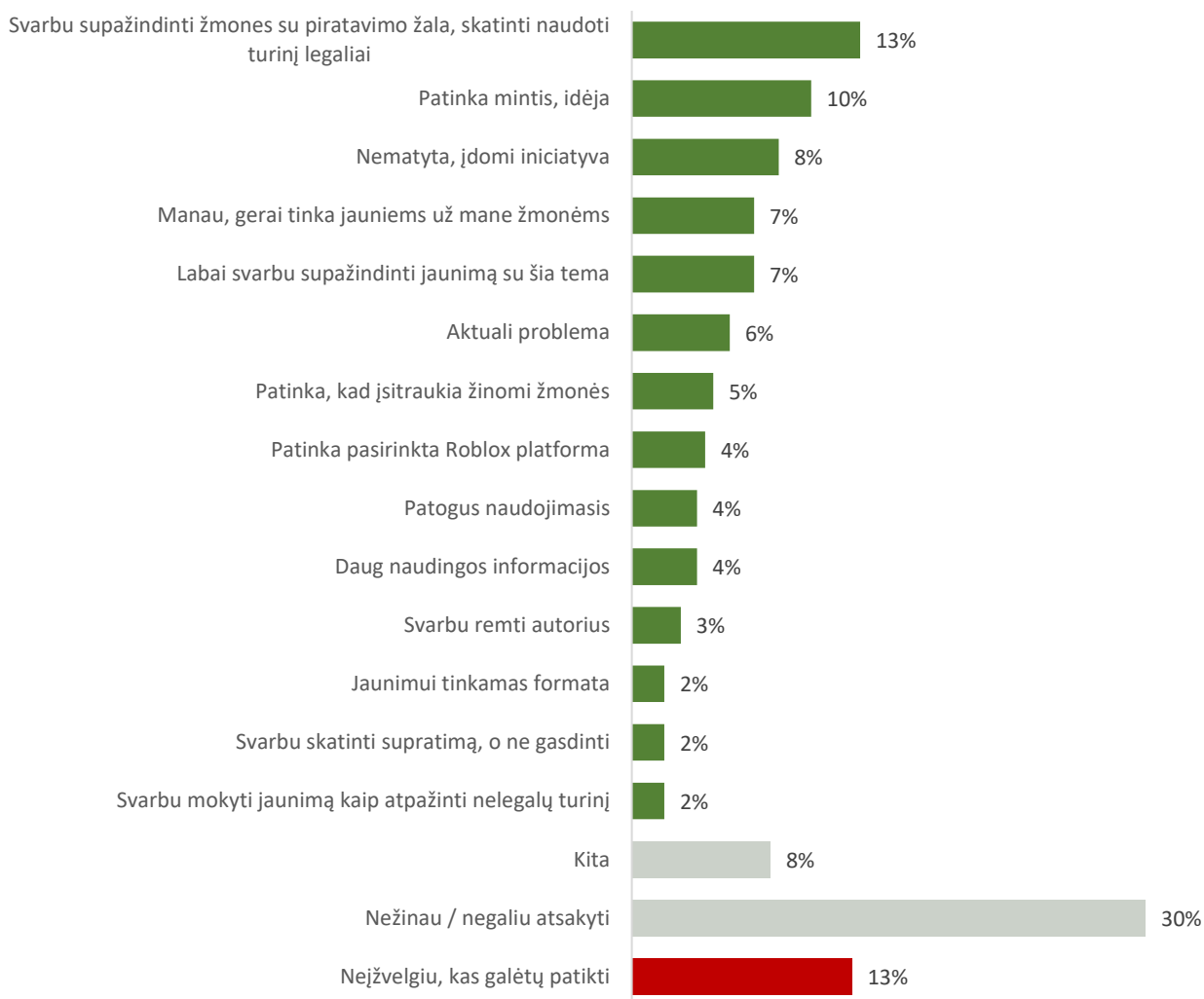
Lentelė 5. 2. 2. Įvertinkite nuo 1 iki 10, platformos „Legalija“ aktualumą, patrauklumą, naudą tokiems žmonėms, kaip jūs, kai 1 – visai neaktualu, nepatrauklu, nenaudinga, o 10 – labai aktualu, patrauklu, naudinga.

		Gyvenamosios vietos dydis							
		Didmiestis		Miestas		Miestelis		Kaimo vietovė	
		N	%	N	%	N	%	N	%
platformos „Legalija“ aktualumą,	Neaktualu (1-3)	19 _a	24%	19 _a	20%	10 _a	45%	3 _a	19%
	Nei aktualu, nei neaktualu (4-7)	44 _a	56%	45 _a	47%	8 _a	36%	9 _a	56%

patrauklumą, naudą tokiems žmonėms, kaip jūs, vertinimas	Aktualu (8-10)	16 _a	20%	32 _a	33%	4 _a	18%	4 _a	25%
	Vidurkis	5,5 _{a,b}		6,1 _a		4,2 _b		5,9 _{a,b}	

Su konceptu supažindintų apklausos dalyvių, klausiant kas patiko apie iniciatyvą, į tokius teigiamus aspektus jie atkreiptų dėmesį, dažniausiai nurodoma buvo, kad gerai, jog tokios iniciatyvos yra, nes svarbu supažindinti žmones su piratavimo žala ir taip skatinti naudotis turiniu legaliai (13%) (Pav. 5. 3.). Taip pat apklausos dalyviams patiko pati iniciatyvos mintis (10%) ir nematytas, įdomus formatas (8%). Po 7% tyrimo dalyvių nurodė, kad, jų manymu, iniciatyva turėtų gerai tikti jaunesniems už juos žmonėms ir, kad svarbu šviesti jaunimą šia tema. Vis dėlto 13% apklausos dalyvių konceptas nepatiko ir jie negalėjo išskirti jokių teigiamų aspektų galvodami apie iniciatyvą.

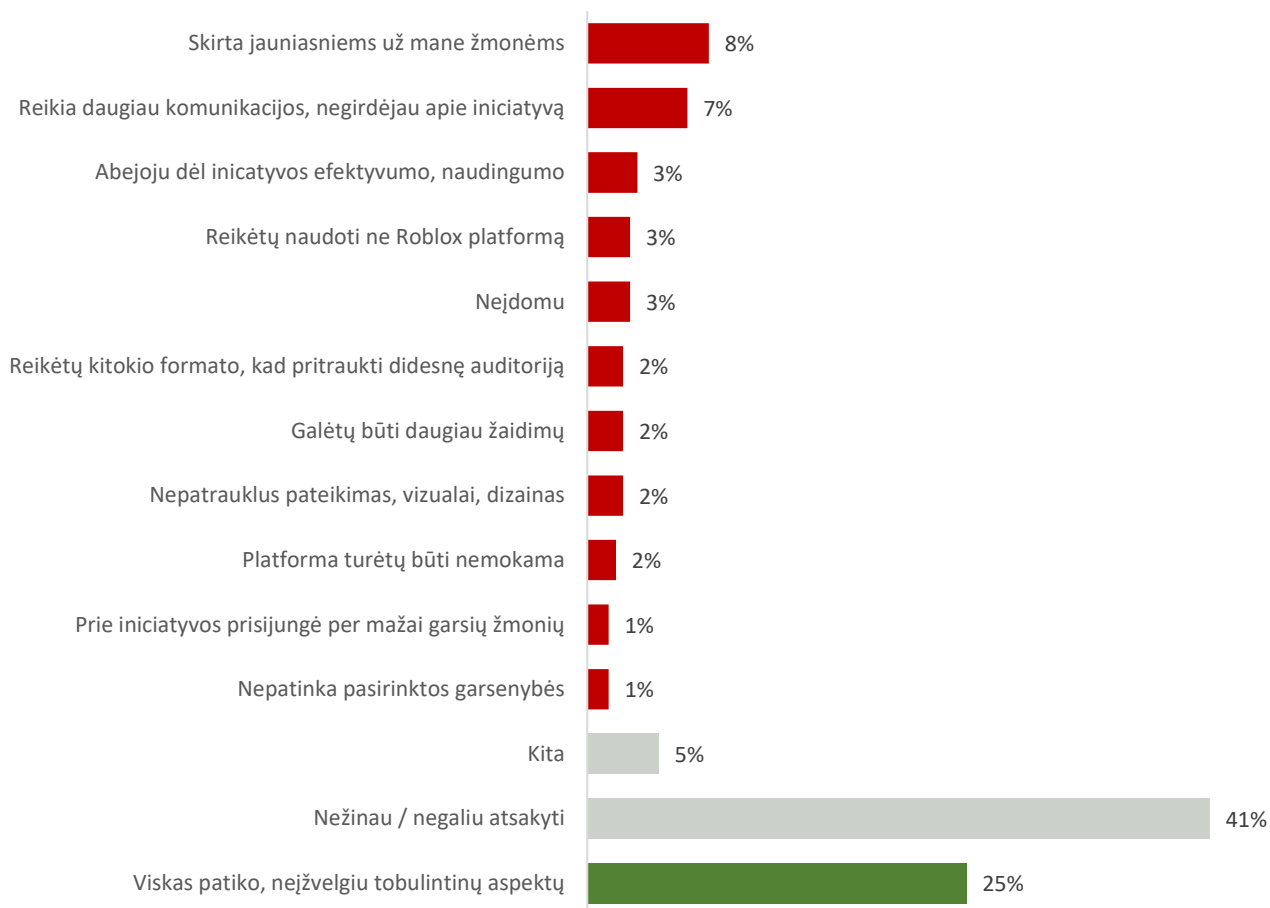
Aptariant „Legalija“ renginį su kokybinių interviu dalyviais, kaip didžiausias renginio privalumas buvo nurodoma pati pasirinkta iniciatyvos forma („patinka, kad čia ne kaip pamoka, o tiesiog žaidimas“ ID_1) taip pat tai, kad naudojama „Roblox“ platforma („patinka, kad padaryta Roblox'e, nes jis nemokamas ir tikrai visi visi turi“ ID_3). Interviu dalyviai pabrėžė, kad tokie renginiai yra svarbūs „nes šiaip, gal net nesusimąstytum apie tai kas yra nelegalus turinys ir kodėl tai blogai“ (ID_3).

Pav. 5. 3. Kas patiko galvojant apie tokią iniciatyvą, į ką atkreiptumėte dėmesį, ką papasakotumėte, jei norėtumėte pareklamuoti „Legalija“ platformą ir tokius renginius savo draugams, bendraamžiams?

Prašant apklausos dalyvių išskirti, kas, jų manymu, yra tobulintina, kokius neigiamus iniciatyvos aspektus jie pastebėjo, dažniausiai (8%) nurodoma, kad konceptas yra per vaikiškas ir yra skirtas jaunesniems už juos žmonėms, vaikams (Pav. 5. 4.). Taip pat 7% tyrimo dalyvių nurodė, kad, jų manymu, komunikacija buvo nepakankama, iniciatyva per mažai iškomunikuota. Nepaisant to, net 25% tyrimo dalyvių nurodė, kad jokių neigiamų aspektų nurodyti negali, ir jiems konceptas patiko.

Kokybinių interviu dalyviai kaip pagrindinį minusą nurodė tai, kad renginyje dalyvavo nedaug žmonių („per mažai žmonių tokiam žaidimui. <...> kadangi mes tik su draugu buvom, tai net vienoj komandoj būti negalėjom, reikėjo skirstytis“ID_4). Taip pat buvo išskiriami tam tikri neištobulinti žaidimo funkcionalumų aspektai: tai, kad saugotojai negalėjo naudotis parduotuve ir išleisti sukauptų pinigų, kad užstrigdavo parduotuvė ar kitos funkcijos.

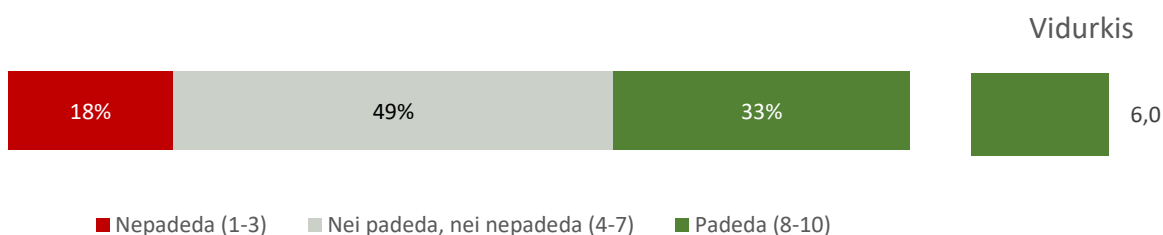

Pav. 5. 4. Kas nepatiko galvojant apie tokią iniciatyvą, į ką atkreiptumėte dėmesį, patartumėte daryti kitaip „Legalija“ platformos ir tokių renginių organizatoriams?

Kiekybinės apklausos dalyviai vertindami kampanijos poveikį jų žinioms ir supratimui apie nelegalų turinį ir autorių teises, vidutiniškai skyrė 6,0 balus iš dešimties (Pav. 5. 5.). 33% tyrimo dalyvių mano, kad „Legalija“ platforma ir tokie renginiai padeda tokiems žmonėms, kaip jie, geriau susipažinti ir labiau domėtis legalaus turinio ir autorių teisių tema (skyrė 8-10 balų). Beveik pusė tyrimo dalyvių (49%) kampanijos ir panašių iniciatyvų poveikį supratimui vertina vidutiniais balais (4-7). Tik 18% vertina iniciatyvos poveikį žinioms ir supratimui skeptiškai – nuo 1 iki 3 balų.

Interviu dalyviai teigė, kad šis renginys privertė geriau susipažinti su piratavimo žala kūrėjams ir jiems patiems, taip paskatindamas rinktis legalius turinio šaltinius. Tyrimo dalyviai kalbėjo apie tai, kad anksčiau nepagalvodavo, jog naudodami nelegalų turinį jie kenkia ne tik turinio kūrėjams („anksčiau galvojau, kad jei pažiūrėsi ar pažaisi, kažką nelegaliai, tai nieko nenutiks, vis tiek jie gaus atlyginimą, bet dabar aš suprantu, kad tada jie nieko negaus“ ID_3), bet ir sau („jei parsisiunti žaidimą nelegaliai, tada žaidimo kūrėjas negauna pinigų, jei negauna pinigų tada negali išleisti update'ų, jei neišleidžia update'ų, tada žaidimas miršta ir tu pats irgi nukenti.“ ID_3). Taip pat iniciatyva sudarė gerą progą tėvams aptarti piratavimo temą su savo vaikais („mama prieš renginį man papasakojo [apie piratavimo žalą kūrėjams, pagal informaciją pateiktą „Legalija“ tinklapyje.]“

ID_1). Interviu dalyviai taip pat minėjo, jog pabuvimas turinio „saugotojų“ pusėje paskatino susimąstyti, kaip yra sunku apsaugoti autorinius kūrinius nuo vagysčių („pabuvau tuo saugotoju ir pagalvoju, kaip iš tikrųjų yra sunku <...>, ypač kai piratų daug, o tu vienas“ ID_2).

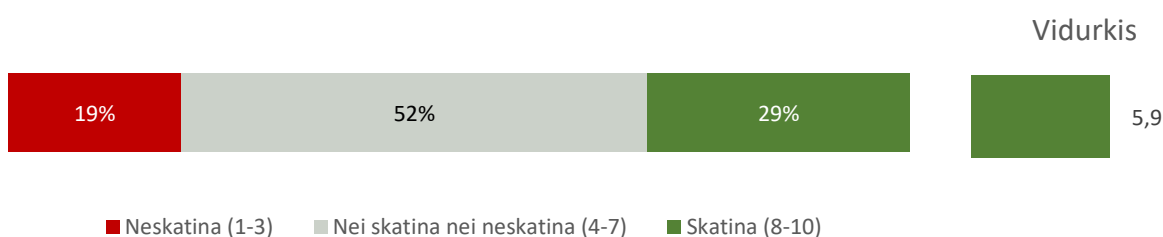
Pav. 5. 5. Kaip manote, ar „Legalija“ platforma ir tokie renginiai padeda tokiems žmonėms, kaip jūs, geriau susipažinti ir labiau domėtis legalaus turinio ir autorių teisių tema? Įvertinkite nuo 1 iki 10, kai 1 – visiškai nepadeda, o 10 – labai padeda.

Lyginant kampanijos poveikį žinioms ir supratimui pagal lytį, moterys vidutiniškai statistiškai reikšmingai daugiau balų skiria vertindamos „Legalijos“ platformos ir tokių renginių poveikį tokiems žmonėms, kaip jos (6,4 balų iš 10, palyginus su 5,4 balų vidurkiu tarp vyrų) (Žr. Lentelė 5. 5. 1.).

Lentelė 5. 5. 1. Kaip manote, ar „Legalija“ platforma ir tokie renginiai padeda tokiems žmonėms kaip jūs geriau susipažinti ir labiau domėtis legalaus turinio ir autorių teisių tema? Įvertinkite nuo 1 iki 10, kai 1 – visiškai nepadeda, o 10 – labai padeda.

		Lytis			
		Vyras		Moteris	
		N	%	N	%
„Legalija“ platforma ir tokie renginiai padeda tokiems žmonėms kaip jūs geriau susipažinti ir labiau domėtis legalaus turinio ir autorių teisių tema	Nepadeda (1-3)	20 _a	22%	19 _a	15%
	Nei padeda, nei nepadeda (4-7)	45 _a	51%	59 _a	48%
	Padeda (8-10)	24 _a	27%	46 _a	37%
	Vidurkis	5,4_a		6,4_b	

Kiekybinės apklausos dalyviai, vertindami kampanijos poveikį žmonių elgesiui, vidutiniškai skyrė 5,9 balus iš dešimties (Pav. 5. 6.). Beveik trečdalis (29%) tyrimo dalyvių mano, kad „Legalija“ platforma ir tokie renginiai mažina nelegalaus turinio vartojimą ir skatina naudoti legalų turinį (skyrė 8-10 balų). Daugiau nei pusė tyrimo dalyvių (52%) kampaniją ir panašių iniciatyvų poveikį legalaus turinio vartojimui vertina vidutiniais balais (4-7). Tik 19% vertina iniciatyvos poveikį skeptiškai – nuo 1 iki 3 balų.

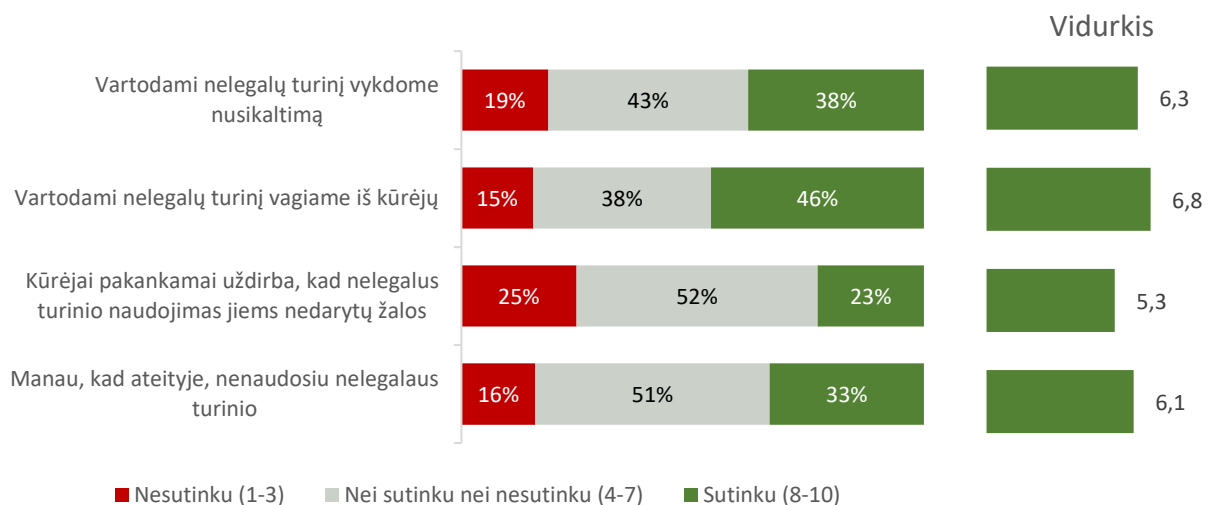
Pav. 5. 6. Kaip manote, ar „Legalija“ platforma ir tokie renginiai mažina nelegalaus turinio vartojimą ir skatina naudoti legalų turinį? Įvertinkite nuo 1 iki 10, kai 1 – visiškai neskatina, o 10 – labai skatina.

Lyginant kampanijos poveikį žinioms ir supratimui pagal lytį, moterys vidutiniškai statistiškai reikšmingai daugiau balų skiria vertindamos „Legalijos“ platformos ir tokių renginių poveikį nelegalaus turinio atsisakymui (6,2 balų iš 10, palyginus su 5,4 balų vidurkiu tarp vyrų) (Lentelė 5. 6. 1.).

Lentelė 5. 6. 1. Kaip manote, ar „Legalija“ platforma ir tokie renginiai mažina nelegalaus turinio vartojimą ir skatina naudoti legalų turinį? Įvertinkite nuo 1 iki 10, kai 1 – visiškai neskatina, o 10 – labai skatina.

		Lytis			
		Vyras		Moteris	
		N	%	N	%
„Legalija“ platforma ir tokie renginiai mažina nelegalaus turinio vartojimą ir skatina naudoti legalų turinį	Neskatina (1-3)	23 _a	26%	18 _b	15%
	Nei skatina, nei neskatina (4-7)	48 _a	54%	62 _a	50%
	Skatina (8-10)	18 _a	20%	44 _b	35%
	Vidurkis	5,4_a		6,2_b	

Kiekybinės apklausos respondentų buvo prašoma įvertinti, kiek jie sutinka su keturias pateiktais teiginiais: vartodami nelegalų turinį vykdome nusikaltimą; vartodami nelegalų turinį vagiame iš kūrėjų; kūrėjai pakankamai uždirba, kad nelegalus turinio naudojimas jiems nedarytų žalos; manau, kad ateityje, nenaudosiu nelegalaus turinio. Beveik pusė respondentų (46%) sutinka (skiria 8-10 balų), kad, naudodami turinį nelegaliai, vagiame iš kūrėjų, o vidutinis pritarimas teiginiui – 6,8 balai iš dešimties (Pav. 5. 7.). Taip pat net 38% sutinka (skiria 8-10 balų), kad vartodami nelegalų turinį darome nusikaltimą, tačiau 19% tyrimo dalyvių mano, kad tai nėra nusikaltimas (skiria 1-3 balus). O beveik ketvirtadalis (25%) pritaria teiginiui, kad kūrėjai uždirba pakankamai ir nelegalus turinio naudojimas jiems žalos nedaro, vis dėlto 25% tyrimo dalyvių šiam teiginiui nepitaria. Net 33% mano, kad ateityje nenaudos nelegalaus turinio (skiria 8-10 balų).

Pav. 5. 7. Įvertinkite nuo 1 iki 10, kiek sutinkate su žemiau pateiktais teiginiais, kai 1 – visiškai nesutinku, o 10 – visiškai sutinku.

Analizuojant pritarimą teiginiams pagal lytį, pastebima, kad moterys vidutiniškai statistiškai reikšmingai labiau linkusios pritari, kad vartodami nelegalų turinį vykdome nusikaltimą (6,7 palyginus su 5,4 vidutiniu vyrų vertinimu), vartodami nelegalų turinį vagiame iš kūrėjų (7,3 palyginus su 6,1 vidutiniu vyrų vertinimu), mano, kad ateityje, nenaudos nelegalaus turinio (6,5 palyginus su 5,6 vidutiniu vyrų vertinimu) (Lentelė 5. 7. 1.).

Lentelė 5. 7. 1. Kaip manote, ar „Legalija“ platforma ir tokie renginiai mažina nelegalaus turinio vartojimą ir skatina naudoti legalų turinį? Įvertinkite nuo 1 iki 10, kai 1 – visiškai neskatina, o 10 – labai skatina.

		Lytis			
		Vyras		Moteris	
		N	%	N	%
Vartodami nelegalų turinį vykdome nusikaltimą	Nesutinku (1-3)	23_a	26%	17_b	14%
	Nei sutinku, nei nesutinku (4-7)	48 _a	54%	52 _a	42%
	Sutinku (8-10)	18_a	20%	55_b	44%
	Vidurkis	5,4_a		6,7_b	
Vartodami nelegalų turinį vagiame iš kūrėjų	Nesutinku (1-3)	19_a	21%	14_b	11%
	Nei sutinku, nei nesutinku (4-7)	40 _a	45%	42 _a	34%
	Sutinku (8-10)	30_a	34%	68_b	55%
	Vidurkis	6,1_a		7,3_b	
Kūrėjai pakankamai uždirba, kad nelegalus turinio naudojimas jiems nedarytų žalos	Nesutinku (1-3)	19 _a	21%	34 _a	27%
	Nei sutinku, nei nesutinku (4-7)	48 _a	54%	63 _a	51%
	Sutinku (8-10)	22 _a	25%	27 _a	22%
	Vidurkis	5,6_a		5,2_a	
Manau, kad ateityje, nenaudosiu nelegalaus turinio	Nesutinku (1-3)	22_a	25%	12_b	10%
	Nei sutinku, nei nesutinku (4-7)	43 _a	48%	65 _a	52%
	Sutinku (8-10)	24 _a	27%	47 _a	38%
	Vidurkis	5,6_a		6,5_b	

6. PRIEDAI

6.1. Klausimynas

Komunikacijos kampanijos „Naudok legaliai“ efektyvumo tyrimas

Kiekybinis tyrimas

I. Įžanga

Gerbiamas Respondente,

Šiuo metu LR Kultūros ministerija kartu su „Rinkos tyrimų centru“ atlieka apklausą, kuria siekiama išsiaiškinti Lietuvos jaunimo įpročius internete naudojant skaitmeninį turinį (filmus, muziką, žaidimus, el. knygas ir kt.), jų požiūrį į piratavimą, nelegalius intelektualinės nuosavybės naudojimo būdus bei piratinio turinio vartojimo lygį.

Šio tyrimo rezultatai padės įvertinti nelegalaus turinio vartojimo situaciją Lietuvoje, tobulinti intelektualinės nuosavybės, autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugos sistemą.

Iš anksto dėkojame, kad dalyvaujate mūsų apklausoje, kuri užtruks apie 10 minučių.

Visi atsakymai išliks konfidencialūs, todėl atsakymai jokia būdu nebus susieti su Jūsų asmeniniais duomenimis. Atsakymai bus naudojami šio konkretaus tyrimo tikslams, o apibendrinti rezultatai bus pristatyti LR kultūros ministerijai.

Šioje apklausoje vartojame sąvokas „legalūs šaltiniai, prieigos (internetu svetainės)“ svetainėms ir kitoms prieigoms (pvz. programėlės), kuriose siūlomas turinys (filmai, muzika, el. knygos, TV laidos, sporto renginiai, žaidimai ir kt.), gavus teises į turinį turinčių asmenų sutikimą, pavyzdžiui, autorių, kūrėjų, atlikėjų ir prodiuserių.

Sąvoka „nelegalūs šaltiniai, prieigos (internetu svetainės)“ reiškia svetaines ir kitas prieigas (pvz. programėles), kuriose siūlomas turinys (filmai, muzika, el. knygos, TV laidos, sporto renginiai, žaidimai ir kt.) be teisių savininkų sutikimo.

Piratavimas arba kompiuterinis *piratavimas* – neteisėtas (neturint autoriaus teisių) kūrinių panaudojimas, juos modifikuojant, kopijuojant, platinant, padarant viešai prieinamais ir pan.

II. Atrankos klausimai

A0. Jūsų amžius?

_____ [16-29] [Jei < 16 ARBA > 29 BAIGTI APKLAUSĄ.]

III. Vartojimą / įsigijimą skatinančios priežastys

[VISIEMS]

A1. Kaip dažnai per pastaruosius 12 mėnesių Jūs klausėtės, žiūrėjote, skaitėte, naudojote, atsisiuntėte... toliau nurodytą turinį iš interneto?

[Vienas atsakymo variantas kiekvienoje eilutėje]

	Kaip dažnai?				
	1	2	3	4	5
	Kiekvieną dieną	Kartą per savaitę	Kartą per mėnesį	Rečiau nei kartą per mėnesį	Niekada
a) Filmai / Serialai					
b) Muzika					
c) Žaidimai					

d) El. knygos					
e) El. laikraščiai ir (ar) el. žurnalai					
f) Televizijos laidos ir sporto transliacijos					
g) Mokomasis turinys					
h) Vaizdo įrašai					
i) Kita					

[VISIEMS]

A2. Jeigu norite naudoti, atsisiųsti ar kitaip naudoti turinį iš interneto, pvz., filmus/serialus, muziką, žaidimus, el. knygas, el. laikraščius ar el. žurnalus, televizijos laidas ar sporto transliacijas, mokomąjį turinį, vaizdo įrašus ir kt., kas jums svarbu?

Pasirinkite tik 5 teiginius, kurie jums atrodo svarbiausi.

[pažymėti iki 5 pasirinkimo variantų]

1. Platus turinio pasirinkimas
2. Turinys yra pigus arba nemokamas
3. Lengva, nesudėtinga sumokėti už norimą turinį
4. Galimybė mokėti už vieną pasirinktą produktą (pvz. už vieną dainą, o ne už visą albumą, arba vieną seriją, bet ne už visą sezoną ir pan.)
5. Galimybė prenumeruoti, sumokėti prenumeratos mokestį (pvz. mėnesio) ir turėti prieigą prie viso į prenumeratos planą įtraukto turinio
6. Interneto svetainės saugumas (nėra arba labai maža kenkėjiškų programų, virusų rizika)
7. Interneto svetainė draugiška-patogi vartotojui (lengva rasti norimą turinį ir jį naudoti/atsisiųsti ir pan.)
8. Galimybė gauti ir pakartotinai naudoti turinį bet kuriame įrenginyje
9. Nėra rizikos paskyros blokavimui arba gauti baudą
10. Turinio šaltinis, prieiga (internetu svetainė) siūlo legalų turinį
11. Aukštos kokybės turinys
12. Nėra reikalinga registracija ar paskyros kūrimas interneto svetainėje, kad galėčiau pasiekti, naudoti, atsisiųsti ar kitaip vartoti turinį
13. Galima pasiekti, naudoti, atsisiųsti ar kitaip vartoti turinį ir kitose šalyse
14. Galimas įsigyto turinio perpardavimas tokia forma, kad jį būtų galima naudoti pakartotinai
15. Greitas turinio prieinamumas, naudojimas, atsisiuntimas

IV. Skaitmeninis turinys

[VISIEMS]

A3. Kai ieškote turinio internete, ar Jums yra svarbu, ar pasirinktas šaltinis, prieiga (internetu svetainė) siūlanti turinį naudojimui, atsisiuntimui ir kt., teikia šį turinį legaliai ar nelegaliai?

Vienas atsakymo variantas kiekvienam pasirinkimui

„Legalūs šaltiniai, prieigos (internetu svetainės)“ - svetainės ir kitos prieigos (pvz. programėlės), kuriose siūlomas turinys (filmai, muzika, el. knygos, TV laidos, sporto renginiai, žaidimai ir kt.), gavus teises į turinį turinčių asmenų sutikimą, pavyzdžiui, autorių, kūrėjų, atlikėjų ir prodiuserių.

Sąvoka „nelegalūs šaltiniai, prieigos (internetu svetainės)“ reiškia svetaines ir kitas prieigas (pvz. programėles), kuriose siūlomas turinys (filmai, muzika, el. knygos, TV laidos, sporto renginiai, žaidimai ir kt.) be teisių savininkų sutikimo.

[Vienas atsakymo variantas kiekvienoje eilutėje]

	1	2	3
	Taip, svarbu	Ne, svarbu	Kartais svarbu, kartais ne

Filmai / Serialai			
Muzika			
Žaidimai			
El. knygos			
El. laikraščiai ir (ar) el. žurnalai			
Televizijos laidos ir sporto transliacijos			
Mokomasis turinys			
Vaizdo įrašai			
Kita			

[VISIEMS]

A4. Kaip per pastaruosius 12 mėn. naudojote, atsisiuntėte arba transliavote, žiūrėjote tiesiogiai (*streaming*) pateiktą skaitmeninį turinį?

[Vienas atsakymo variantas kiekvienoje eilutėje]

	1	2	3	4
	Naudojau legaliai	Naudojau nelegaliai	Dalį naudojau legaliai, dalį nelegaliai	Nežinau
a) Filmai / Serialai				
b) Muzika				
c) Žaidimai				
d) El. knygos				
e) El. laikraščiai ir (ar) el. žurnalai				
f) Televizijos laidos ir sporto transliacijos				
g) Mokomasis turinys				
h) Vaizdo įrašai				
i) Kita				

[TIEMS KAS A4 NORS VIENOJ VIETOJ NURODĖ 2 ARBA 3]

A5. Jeigu rinkotės nelegalų šaltinį, prieigą (interneto svetainę), ar tai darėte žinodami, kad šis šaltinis platina piratinį, autorių teises pažeidžiantį turinį?

[Vienas atsakymo variantas]

1. Taip, žinodamas
2. Ne, nežinodamas
3. Nežinau, negaliu atsakyti

[TIEMS KAS A4 NORS VIENOJ VIETOJ NURODĖ 2 ARBA 3]

A6. Jeigu nurodėte, jog per pastaruosius 12 mėn. naudojote nelegalius šaltinius, prieigas (interneto svetaines) skaitmeniniam turiniui pasiekti, kokia buvo to priežastis? Pasirinkite visus tinkamus variantus.

1. Nes tuo metu nežinojau/nesupratau, kad turinys yra piratinis, kad tai nelegalus šaltinis, prieiga (interneto svetainė)

2. Nes aplinkiniai taip daro
3. Nes nelegaliais šaltiniais (interneto svetainėmis) turinys pasiekiamas, randamas greičiau
4. Nes nelegalūs šaltiniai (interneto svetainės) siūlo įvairesnį ir didesnį pasirinkimą
5. Nes paieškos sistema (Google, Bing, kt.) sąrašo viršuje siūlo nelegalius šaltinius (interneto svetaines)
6. Nes turinys iš nelegalių šaltinių (interneto svetainių) yra nemokamas arba pigesnis
7. Nes iš nelegalių šaltinių (interneto svetainių) turinį galiu naudoti pakartotinai ir bet kuriame įrenginyje
8. Nes turinys iš nelegalių šaltinių (interneto svetainių) yra randamas ir pasiekiamas daug lengviau
9. Nes nežinau, kodėl turėčiau to nedaryti
10. Nes norimą turinį randu tik naudojant nelegalius šaltinius (interneto svetaines)
11. Nes tai skirta tik mano asmeniniam naudojimui ir nematau tame nieko blogo
12. Nes galiu naudoti/pasiekti turinį ir kitoje šalyje
13. Nes galiu pasirinkti naudoti ar atsisiųsti vieną ar kelias produkto dalis (pvz. vieną dainą, o ne visą albumą, arba vieną seriją, o ne visą sezoną ir pan.)
14. Nes noriu patikrinti, išbandyti pasirinktą turinį prieš užsisakant ar nusiperkant iš legalaus šaltinio (interneto svetainės)
15. Nes nėra reikalinga registracija ar paskyros kūrimas, kad galėčiau pasiekti, naudoti, atsisiųsti ar kitaip vartoti turinį
16. Kita, prašome nurodyti:

V. Kampanijos vertinimas

[VISIEMS]

A7. Ar girdėjote apie platformą „Legalija“ (<https://legalija.lt>)?

[Vienas atsakymo variantas]

1. Taip, gerai žinau šią platformą
2. Taip, girdėjau, bet papasakoti apie ją negalėčiau
3. Ne, negirdėjau

[VISIEMS]

Perskaitykite ir susipažinkite su platforma „Legalija“:

Kultūros ministerija kartu su partneriais siekdama supažindinti jaunus žmones su legalaus turinio ir autorių teisių tema, kampanijos „Naudok legaliai“ tęsiniai sukūrė platformą „Legalija“, kuri naujomis formomis siekia mažinti distanciją tarp garsių šalies kūrėjų ir turinį naudojančių jaunų žmonių, jų gerbėjų. Kampanijos metu moksleiviai ir studentai buvo kviečiami „Roblox“ platformoje žaisti kompiuterinį žaidimą „Legalija“ ir jame susitikti su Lietuvos kūrėjais – grupės „jauti“ ir „8 Kambarys“ nariais, atlikėjomis Nombeko Auguste ir Beatrich, turinio kūrėja Goda Problema. Lietuvos jaunimo mėgstamo vlogerio Gusto parengta edukacinių vaizdo įrašų serija leido detaliau sužinoti apie autorių ir atlikėjų teises, jų apsaugą, išgirsti patarimus, kaip užsidirbti iš kuriamo turinio. Grupė „jauti“ specialiai šiai kampanijai sukūrė dainą ir vaizdo klipą.

Jaunųjų piratų ir kūrėjų susitikimo vieta tapo specialiai tam sukurtas kompiuterinis žaidimas „Legalija“ o birželio 9–11 dienomis, Vilniuje, „GG Arenoje“, vyko žaidimo čempionatas. Tokia forma pasirinkta ir dėl to, kad tai vienas populiariausių jaunosios kartos laiko praleidimo būdų.

Vaizdo įrašai ir kitos kampanijos naujienos pasiekiamos iniciatyvos platformoje <https://legalija.lt>

[VISIEMS]

A8. Įvertinkite nuo 1 iki 10, platformos „Legalija“ aktualumą, patrauklumą, naudą tokiems žmonėms, kaip jūs, kai 1 – visai neaktualu, nepatrauklu, nenaudinga, o 10 – labai aktualu, patrauklu, naudinga.

1 – neaktualu, nepatrauklu, nenaudinga	2	3	4	5	6	7	8	9	10 – labai aktualu, patrauklu, naudinga

[VISIEMS]

A9. Kas patiko galvojant apie tokią iniciatyvą, į ką atkreiptumėte dėmesį, ką papasakotumėte, jei norėtumėte pareklamuoti „Legalija“ platformą ir tokius renginius su savo draugams, bendraamžiams?

[VISIEMS]

A10. Kas nepatiko galvojant apie tokią iniciatyvą, į ką atkreiptumėte dėmesį, patartumėte daryti kitaip „Legalija“ platformos ir tokių renginių organizatoriams?

[VISIEMS]

A11. Kaip manote, ar „Legalija“ platforma ir tokie renginiai padeda tokiems žmonėms kaip jūs geriau susipažinti ir labiau domėtis legalaus turinio ir autorių teisių tema? Įvertinkite nuo 1 iki 10, kai 1 – visiškai nepadeda, o 10 – labai padeda.

1 – visiškai nepadeda	2	3	4	5	6	7	8	9	10 – labai padeda

[VISIEMS]

A12. Kaip manote, ar „Legalija“ platforma ir tokie renginiai mažina nelegalaus turinio vartojimą ir skatina naudoti legalų turinį? Įvertinkite nuo 1 iki 10, kai 1 – visiškai neskatina, o 10 – labai skatina.

1 – visiškai neskatina	2	3	4	5	6	7	8	9	10 – labai skatina

[VISIEMS]

A13. Įvertinkite nuo 1 iki 10, kiek sutinkate su žemiau pateiktais teiginiais, kai 1 – visiškai nesutinku, o 10 – visiškai sutinku.

	1 – visiškai nesutinku	2	3	4	5	6	7	8	9	10 – visiškai sutinku
Vartodami nelegalų turinį vykdome nusikaltimą										
Vartodami nelegalų turinį vagiame iš kūrėjų										
Kūrėjai pakankamai uždirba, kad nelegalus turinio naudojimas jiems nedarytų žalos										
Manau, kad ateityje, nenaudosiu nelegalaus turinio										

VI. Sociodemografiniai klausimai

[VISIEMS]

D1. Jūsų lytis?

1. Vyras
2. Moteris

[VISIEMS]

D2. Jūsų amžius?

1. _____

[VISIEMS]

D3. Kuo Jūs užsiimate, kas esate?

1. Moksleivis (-ė)
2. Studentas (-ė)
3. Dirbantis (-i) studentas (-ė)/atlieku praktiką
4. Samdomas darbuotojas (-a)/Savarankiškai dirbantis (-i)
5. Bedarbis (-ė)
6. Kita, prašome nurodyti:

[FILTRAS: jei V3 = 3 – 6]

D4. Koks Jūsų išsilavinimas (kokia yra paskutinė Jūsų baigta pakopa)?

1. Pradinis
2. Vidurinis
3. Nebaigtas vidurinis
4. Profesinė kvalifikacija
5. Aukštesnysis (arba – aukštasis koleginius)
6. Bakalauro laipsnis (aukštasis)
7. Magistro laipsnis (aukštasis)
8. Nebaigtas aukštesnysis arba aukštasis
9. Aukštesnis nei magistro laipsnis

[VISIEMS]

D5. Kokioje apskrityje gyvenate?

1. Alytaus apskritis
2. Kauno apskritis
3. Klaipėdos apskritis
4. Marijampolės apskritis
5. Panevėžio apskritis
6. Šiaulių apskritis
7. Tauragės apskritis
8. Telšių apskritis
9. Utenos apskritis
10. Vilniaus apskritis

[VISIEMS]

D6. Kokio dydžio gyvenvietėje gyvenate?

1. Didmiestyje
2. Mieste
3. Miestelyje
4. Kaimo vietovėje

[VISIEMS]

D7. Pasirinkite, kaip dažnai naudojate internetu:

1. Kelis kartus per dieną
2. Kartą per dieną
3. Kelis kartus per savaitę
4. Rečiau nei kartą per savaitę

Dėkojame už Jūsų atsakymus!

6.1. Interviu planas

Tokie klausimai kaip "kodėl?", "kas dar?", "ar sutinkate / nesutinkate?", "kas galvoja kitaip?" ir pan. bus užduodami nuolat diskusijų metu ir gairėse nėra žymimi.

Prisistatymas (Apie 5 minutės)

- *Moderatoriaus prisistatymas*
- *Tyrimo tema*
- *Nėra neteisingų atsakymų*
- *Daromas jrašas*
- *Visi duomenys konfidencialūs ir bus nagrinėjami apibendrintai*
- *Sąvokos – nelegalus turinys, piratavimas*

- *Respondento prisistatymas – amžius, ką mėgsta veikt laisvalaikiu*

Bendras turinio naudojimas (Apie 40 minučių)

1. **TURINIO NAUDOJIMAS:** Filmai, Serialai (Ar žiūri? Kokius žiūri? Per kur žiūri?); Muzika (ar klauso? Kokios klauso? Per kur klauso?); Kompiuteriniai žaidimai (Ar žaidžia? Kokius žaidžia? Per kur žaidžia?)
2. **NELEGALAUS TURINIO SUPRATIMAS:** Kas yra nelegalus turinio naudojimas? Ką apie tai manai? Kodėl šnekama, kad tai blogai? Kaip tai kenkia? Kodėl žmonės renkasi naudoti turinį nelegaliai? Kaip nelegalus turinio naudojimas veikia kūrėjus? Kaip (ne)legalaus turinio vartojimas veikia naudotoją?
3. **NELEGALAUS TURINIO NAUDOJIMAS:** Kokia naudojamo turinio dalis legali / nelegali? O tavo draugų / pažįstamų? (Jei dalis turinio naudojama legaliai,) kodėl naudojamas (ir) nelegalus turinys? Kuo skiriasi turinys, kuris naudojamas legaliai ir nelegaliai naudojamas turinys? Jei tau draugas ar draugė pasiūlytų pažiūrėti filmą, kurio nėra tavo naudojamose legaliose platformose, ką darytum? O Jei mokytoja? Ar tokių situacijų pasitaiko?
4. **LEGALIJA:** Papasakok, prašau, kas per renginys buvo „Legalija“? Ką ten veikei? Koks renginio tikslas? Kas labiausiai patiko? O kas nepatiko? Ką būtum daręs kitaip? Ką bendrai manai apie tokius renginius? Kam buvo skirtas šis renginys? Ką naujo sužinojai renginio metu? Ką jau žinojai iki renginio?
5. **POVEIKIS:** Kokia „Legalijos“ renginio reikšmė tau asmeniškai? Kaip pasikeitė tavo požiūris į piratavimą? Kokios galėtų būti situacijos, kuriose tu naudotumeisi turiniu nelegaliai? Ką darytum jei tavo draugai naudotųsi turiniu nelegaliai? Kiek realu, kad ką nors jiems pasakytum?
6. **UŽBAIGIMAS:** Gal norėtum dar ką nors pridurti šia tema, ko nepaklausiau?
Padėka už dalyvavimą, užbaigimas

